ΈΤΟΣ Γ'. ΈΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΤΗΙ 5 ΙΟΥΛΙΟΥ 1892 ΑΡΙΘ. 10

ΓΡΑΦΕΙΑ
ΟΔΟΣ ΚΥΝΟΣΑΡΓΟΥΣ ΑΡΙΘ 36
ΚΑΙ ΟΔΟΣ ΝΙΚΗΣ ΑΡΙΘ. 2
ΕΚΑΣΤΟΝ ΦΥΛΛΟΝ ΤΙΜΑΤΑΙ
15 ΛΕΠΤΑ 15

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΦΡ. ΠΡΙΝΤΕΖΗΣ

ΗΦΥΣΙΣ

ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

ΜΕΤ' ΕΙΚΟΝΩΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ
Ἐν ΕΛΛΑΔΙ ἐτησία Δρ. 8
— ἑξάμηνος » 5
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ἐτησία Φρ. 12
— ἑξάμηνος » 7

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ
ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ. Χημεία καὶ βιολογία. Ἡ ζωὴ εἶναι χημικὴ ἐνέργεια, ὑπὸ Φ. Π. — Γεώργιος Στέφενσων, ὁ πατὴρ τῶν σιδηροδρόμων (συνέχεια καὶ τέλος) ὑπὸ Γ. Δ. Ι. — Ὁ σιδηρόδρομος τῆς Σιδηρᾶς (μετ' εἰκόνος) ὑπὸ Β. Ὀρνσταῖν. — Μία καλλιτέχνις. Εὐαγγελία Παρασκευοπούλου. Σκιαγραφία (Συνέχεια) ὑπὸ Δ. Ι. Καλ. — Δεκαστικὰ εὐτράπελα. — Ὠφέλιμοι γνώσεις· Ἐπιρροὴ τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων, ὑπὸ Ι. Μ. — Ἐπιστημονικὸν παίγνιον. Ὁ χάρτινος ἰχθύς, ὑπὸ Φ. Π. — Αἰνίγματα. — Ἀλληλογραφία.

ΧΗΜΕΙΑ ΚΑΙ ΒΙΟΛΟΓΙΑ

«Ἡ ζωὴ εἶναι χημικὴ ἐνέργεια.»

Τοιοῦτον συμπέρασμα φέρει μεγάλοις γράμμασιν ὑπόμνημά τι τοῦ καθηγητοῦ κ. Richet, πραγματευόμενον περὶ τῆς γενικῆς φυσιολογίας καὶ δημοσιευθὲν ἐν τῇ Φιλοσοφικῇ Ἐπιθεωρήσει τῶν Παρισίων (Rev. philos., Avril 1891).

Ὁ καθηγητὴς οὗτος τῆς φυσιολογίας ἐν τῇ ἰατρικῇ σχολῇ τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Γαλλίας ἀναντιρρήτως εἶνε εἷς ἐκ τῶν ἐπιστημόνων ἐκείνων, οἵτινες κέκτηνται εὑρεῖαν μάθησιν καὶ ὑψηλὴν τὴν διάνοιαν, καὶ ἐξέχουσι μεταξὺ τῶν σοφῶν πολυμαθῶν τῶν ἀποτελούντων τὸ ἀέτωμα τοῦ ἐπιστημονικοῦ Ἀρείου Πάγου. Εἶναι ἐξ ἐκείνων, οἵτινες μακρὰν τοῦ νὰ φυγαδεύωσι ἐκ προβουλῆς, ὡς τόσοι ἄλλοι, τὰς ψυχολογικὰς καὶ φιλοσοφικὰς μελέτας, τοὐναντίον συνετέλεσαν τὸ πλεῖστον εἰς τὴν καλλιέργειαν αὐτῶν· εἶναι ἐξ ἐκείνων, οἵτινες ἐν τῷ ἐδάφει τῆς παρατηρήσεως, κατέταξαν, παρὰ τοῖς φυσικοῖς φαινομένοις, τὰ ἀπὸ τοῦ πνεύματος ἀπορρέοντα γεγονότα· εἶναι τέλος ἐξ ἐκείνων, οἵτινες ἐν τῷ ἐπιστημονικῷ κύκλῳ εἰσήγαγον διδόμενα, ἅτινα ἀπὸ πεντήκοντα ἐτῶν ἡ αὐθεντικὴ ἐπιστήμη ἐπιμελῶς τε καὶ ἀνιλεῶς ἀπεσκοράκιζεν.

Ἀλλ' ὅμως τὰ συμπεράσματα τοῦ ὑπομνήματος τούτου, μακρὰν τοῦ νὰ συνάδωσι πρὸς τὸ ὕψος τῶν βλέψεων καὶ τὴν εὑρεῖαν διάνοιαν τοῦ σοφοῦ καθηγητοῦ, καταλήγουσι εἰς τὴν τόσῳ στενὴν ὅσῳ καὶ ἀπατηλὴν ταύτην διατύπωσιν: Τὸ σημεῖον τῆς ἀφετηρίας πάσης ἐνεργείας, ἐξ ἧς πάντα τὰ ὄντα παράγωνται εἶναι συμπεπυκνωμένη τις δύναμις ὑπὸ τὸ σχῆμα χημικῆς ἐνεργείας, δύναμις, ἐξ ἧς καὶ τὰ φαινόμενα τοῦ ἠλεκτρισμοῦ, τοῦ φωτός, τῆς θερμότητος ἡ καὶ αὐτῆς τῆς σκέψεως ποικίλως ἀπορρέουσιν.

Ἂς λάβωμεν, μετὰ τοῦ ἐργάτου τοῦ ἐν λόγῳ ὑπομνήματος, τὴν ζωὴν ἐν τῷ ἁπλουστάτῳ αὐτῆς ὀργάνῳ, ἤτοι ἐν τῷ κυττάρῳ, καὶ ἐν τῇ στοιχειωδεστάτῃ αὐτῆς ἐνεργείᾳ, ἤτοι ἐν τῇ διατροφῇ, καὶ ἴδωμεν, ἂν πράγματι, «πᾶσαι αἱ ἐκδηλώσεις τῆς κυτταρώδους ἐνεργείας εἰσὶν ἀποτελέσματα τῶν χημικῶν μετασχηματισμῶν, οἵτινες διενεργοῦνται ἐν τῇ οἰκειότητι τοῦ κυττάρου.» Τούτων οὕτως ἐχόντων, προβαίνοντες βαθμηδὸν εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν ζωϊκῶν φαινομένων πλέον ἢ ἧττον στοιχειωδῶν, θὰ ἴδωμεν, ἐὰν ἦναι δυνατὸν νὰ ἀποσπάσωμεν πάντα ταῦτα ἀπὸ τῆς χημικῆς ἐνεργείας τοῦ κυττάρου, ἐν γένει πάντα μέχρι τῶν ἀπωτάτων ὁρίων τῆς ζωϊκῆς ἐνεργείας, ἅτινα ὡς ὄργανον ἔχουσι τὸ νευρικὸν σύστημα, καὶ ὡς ἐνέργειαν τὰ ψυχικὰ φαινόμενα, καὶ μέχρις ἀκόμη αὐτῆς τῆς συνειδήσεως καὶ τῆς νοημοσύνης συμπεριλαμβανομένων, αἵτινες στεροῦνται ἐν τούτοις ὀργάνων, παρὰ τὴν γνώμην τοῦ σοφοῦ καθηγητοῦ κ. Richet.

Κατὰ τὸν πολυμαθῆ τοῦτον, οὐδεμία δύναται νὰ ὑπάρξῃ περὶ τούτου ἀμφιβολία. Ἡ διατροφὴ τοῦ κυττάρου, λέγει, εἶναι χημικὸν φαινόμενον· ἡ δὲ κίνησις, ὁ μετασχηματισμὸς οὗτος τῆς δυνάμεως τῆς τάσεως εἰς ζωϊκὴν δύναμιν, παραβλητέαν πρὸς ἔκρηξιν ἐκκροτητικοῦ μίγματος, προέρχεται ἀπὸ τῆς ἀπὸ τοῦ μυικοῦ κυττάρου ἐπεξεργασίας τῆς χημικῆς ἐνεργείας· πρὸς δὲ, ὁ ἠλεκτρισμός, ἡ θερμότης, καὶ δὴ τὸ φῶς παράγονται παρὰ τῷ ζῶντι ἀτόμῳ ὑπὸ τὴν αὐτὴν ἐπίρροιαν· δὲν φθάνει ὅμως καὶ μέχρι τοῦ νευρικοῦ κραδασμοῦ, ὅστις δὲν προέρχεται ἀπὸ φαινομένου χημικῆς ἀκολουθίας. Ὥστε ἡ ἀντανακλαστικὴ ἐργασία δὲν εἶναι ἄλλο τι, εἰμὶ ἐκδήλωσις τῆς τάσεως τῆς μεταβιβάσεως τῶν νευρικῶν συνδέσμων (θωμίγκων) καὶ τοῦ ὑπὸ τῶν νευρικῶν κυττάρων διενεργουμένου μετασχηματισμοῦ· ἡ δὲ ψυχικὴ ἐνέργεια μὴ οὖσα ἄλλο τι ἢ εἶδος μᾶλλον περιπλόκου ἀντανακλάσεως, ὑπάγεται καὶ αὕτη εἰς τὸν θρίαμβον τῆς χημείας.

Ἀλλ' ἐὰν δυνηθῶμεν ν' ἀποδείξωμεν ἐνταῦθα, ὅτι ἡ χημικὴ ἐνέργεια δὲν εἶναι ἡ κυρία καὶ πρωτογενὴς ἐνέργεια τῆς ὑπάρξεως τοῦ κυττάρου, πᾶσα ἐπὶ τῆς ἀνωτέρω βάσεως θεμελιουμένη θεωρία τοῦ σοφοῦ καθηγητοῦ καταρρέει μετ' αὐτῆς.

Ὁ ζῶν κύτταρος εἶναι ἀληθές, ὅτι διατελεῖ εἰς διηνεκεῖ κατάστασιν χημικῆς ἐνεργείας, πάντοτε ἀκόρεστος ὀξυγόνου, καὶ πάντοτε παράγων ἀνθρακικὸν ὀξὺ καὶ ἐκχυλιστικὰς ἀζωτούχους ὕλας, ἤτοι ἔχει διηνεκῶς ἀνάγκην νὰ τῷ παρέχηται ὀξυγόνον πρὸς τοῦτο, καὶ νὰ τῷ ἀφαιρῆται τὸ ἀνθρακικὸν ὀξύ, ὡς καὶ αἱ ἐκχυλιστικαὶ οὐσίαι ἐφ' ὅσον σχηματίζονται, διότι ἄνευ τούτου ἡ συγκράτησις αὐτῶν θὰ ἔφερε εἰς κίνδυνον τὴν ὕπαρξιν τοῦ κυττάρου καὶ θὰ κατέστρεφον αὐτὸν ἀφεύκτως.

Ὥστε ἡ καῦσις αὕτη ἢ ἡ ὀξείδωσις τῶν στοιχείων δὲν εἶναι ὁ σκοπὸς τῆς ζωῆς, λέγει, πάνυ δικαίως ὁ κ. Richet. Ἡ φύσις δὲν στερεῖται ἁπλουστέρων μέσων πρὸς παραγωγὴν θερμότητος, ὕδατος, ἠλεκτρισμοῦ καὶ ἀνθρακικοῦ ὀξέος, καὶ ἤθελεν εἴσθαι ἄπειρος καὶ ἀνωφελεστάτη προσπάθεια ἀπὸ μέρους αὐτῆς ὅπως κατασκευάσῃ τοσοῦτον θαυμάσιον καὶ περίπλοκον σύμπλεγμα ὑπάρξεων (ὄντων) μετὰ τῶν τόσῳ ποικίλων αὐτῶν σχημάτων, καὶ τῶν τόσῳ πολυσυνθέτων αὐτῶν μορφῶν καὶ μελῶν δι' ὑπεράσπισιν, ἄμυναν καὶ προσαρμογήν, διὰ νὰ φθάσῃ εἰς ἀποτέλεσμα τοσοῦτῳ πτωχὸν καὶ ἄσημον, τῆς καύσεως.

Ἡ χημικὴ ἐνέργεια ἀναμφιρήστως δὲν εἶναι ὁ σκοπὸς τῆς ὑπάρξεως. Καὶ βεβαίως πάντες μετὰ τοῦ ἐργάτου τῆς ἀνωτέρω θεωρίας εἴμεθα σύμφωνοι. Θὰ συμφωνήσωμεν δὲ καὶ ἡμεῖς μάλιστα μετ' αὐτοῦ εἰς τὸ ὅτι, ἡ χημικὴ ἐνέργεια εἶναι μᾶλλον τὸ διάμεσον τῆς ὑπάρξεως· ἀλλ' ἐπὶ τοῦ δευτέρου ζητήματος, δέον νὰ σταματήσωμεν καὶ βεβαιωθῶμεν, ἐὰν ὑπὸ τὴν ἔκφρασιν ταύτην δὲν ὑποννοοῦμεν τὸ αὐτὸ μετ' ἐκείνου πρᾶγμα.

Τὸ διάμεσον, ὡς καὶ αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἡ λέξις ὑπονοεῖ, ὑπεμφαίνει πρᾶγμα τι παρεμβαῖνον μεταξὺ τοῦ ἐνεργοῦντος αἰτίου καὶ τοῦ παραγομένου ἀποτελέσματος, ἀλλὰ δὲν εἶναι τοῦτο οὔτε τὸ αἴτιον, οὔτε τὸ ἀποτέλε-

ομα, ἀλλὰ μεσολαβεῖ ἐν τῷ μεταξὺ τούτων ὡς γέφυρα, ἥτις χρησιμεύει διὰ τὴν διάβασιν ἀπὸ τοῦ ἑνὸς εἰς τὸ ἕτερον σημεῖον.

(Ἐκ τοῦ Orient τῶν Παρισίων)

(Ἕπεται συνέχεια.) Φ. Π.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΕΦΕΝΣΩΝ

ΠΑΤΗΡ ΤΩΝ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΩΝ

(Συνέχεια καὶ τέλος).

Συχνάκις προσεκάλει εἰς τὴν οἰκίαν του τοὺς ταπεινόφρονας συντρόφους τῆς πρώτης αὐτοῦ ἡλικίας καὶ ηὐχαριστεῖτο μεγάλως συνομιλῶν μετ' αὐτῶν περὶ τῶν παλαιῶν ἐκείνων χρόνων. Οὐδέποτε προσελάμβανε τὸ ὕφος τοῦ μεγάλου ἀνδρὸς ἐν τοιαύταις περιστάσεσιν, ἀλλὰ προσεφέρετο πρὸς τοὺς ἐπισκέπτας του μετὰ τῆς αὐτῆς οἰκειότητος καὶ ὑπολήψεως ὡς ἐὰν ἦσαν ἴσοι αὐτῷ, καὶ τοὺς ἐξέπεμπε κατευχαριστημένους καὶ εὐθύμους. Ἄλλοτε πάλιν, ἄνδρες ἄποροι, οἵτινες ἐγνώρισαν αὐτὸν κατὰ τὴν νεότητά των, ἔκρουον τὴν θύραν του, καὶ οὐδέποτε ἀπηγορεύετο αὐτοῖς ἡ εἴσοδος. Ὅταν ὅμως ἐμάνθανέ τι περὶ κακῆς αὐτῶν συμπεριφορᾶς, μεγάλως τοὺς ἐπετίμα. Οἰκεῖος του, ὅστις ἐγνώρισε λεπτομερῶς τὸν ἰδιωτικόν του βίον εἶδεν αὐτὸν νουθετοῦντα τοιούτους κακοποιοὺς καὶ κατακρίνοντα τὰ πταίσματα καὶ τὴν ἀφροσύνην των μὲ δάκρυα καταρρέοντα ἐπὶ τῶν παρειῶν του. Κατέληγε δὲ σχεδὸν πάντοτε ἀνοίγων τὸ βαλάντιόν του καὶ παρέχων αὐτοῖς τὴν ἀρωγὴν, ἧς εἶχον ἀνάγκην, ὅπως «ποιήσωνται νέαν ἐν τῷ κόσμῳ ἔναρξιν βίου».

Αἱ ἰσχυραὶ δυνάμεις τοῦ Στεφενσῶνος ἐν τῷ ἐμβαθύνειν εἰς πᾶν ζήτημα, συνενούμεναι μετὰ τῆς ἐμφύτου χάριτος καὶ εὐφυΐας, μετεδίδοντο εἰς τὰς συνομιλίας του πάντοτε πλήρεις ἰσχύος καὶ ἑτοιμότητος. Καίτοι κυρίως μηχανικὸς τὸ ἐπάγγελμα, συγχρόνως ἐνεδάθυνε τὰ μέγιστα ἐπὶ πολλῶν ἐπιστημονικῶν ζητημάτων· σπανίως ὑπῆρχεν ἀντικείμενον μελέτης ἢ κλάδος ἐπιστήμης ἐν σκότει εὑρισκόμενος, ἐφ' ὧν δὲν ἐμόρφωνε εὐρεῖαν καὶ πρωτότυπον θεωρίαν.

Ἀναφέρεται, ὅτι ἔσχε ποτε ζωηρὰν λογομαχίαν πρὸς τὸν διάσημον Buckland ἐπὶ τῆς θεωρίας τῆς τῶν γιγαντοθράκων διαπλάσεως, ἧς ἀποτέλεσμα ὑπῆρξεν, ὅτι ὁ Buckland, κάτοχος μεγαλειτέρας εὐγλωττίας, ἔκαμεν αὐτὸν ἐντελῶς νὰ σιγήσῃ. Τὴν ἑπομένην πρωΐαν πρὸ τοῦ προγεύματος, ἐνῷ περιεπάτει ἀνὰ τοὺς ἀγροὺς βεβυθισμένος εἰς διαλογισμούς, ὁ Σὶρ Γουλλιέλμος Follet, προσῆλθε καὶ τὸν ἠρώτησε περὶ τίνος σκέπτεται.

— Σκέπτομαι ἐπὶ τῆς συζητήσεως ἣν χθὲς τὸ ἑσπέρας ἔσχον μετὰ τοῦ Buckland, ἀπήντησεν ὁ Στέφενσων. Γνωρίζω ὅτι ἔχω δίκαιον· ἐὰν εἶχον εἰς τὰς διαταγάς μου τὰς λέξεις ἃς ἐκεῖνος ἔχει, θὰ τὸν κατέβαλλον!

— Εἰπέ μοι περὶ τούτου, ἀπεκρίθη ὁ Σὶρ Γουλλιέλμος, καὶ βλέπομεν τί δύναμαι νὰ πράξω ὑπὲρ σοῦ.

Καὶ ἐκάθησαν κάτωθι ἀναδενδράδος, ὅπου ὁ ἀγχίνους δικηγόρος ἔμαθε καλῶς τὰ περὶ τῆς ὑποθέσεως καὶ ἀνέλαβεν μετὰ ζήλου νὰ ὑπερασπίσῃ τὰ συμφέροντα τοῦ πελάτου του. Ἀφοῦ ἐγένετο κύριος τοῦ θέματος, ὁ Σὶρ Γουλλιέλμος εἶπε: Τώρα εἶμαι εἰς τὰς διαταγάς του.

Ὁ Σὶρ Ροβέρτος Πὴλ ἔμαθε ταύτοχρόνως τ' ἀνωτέρω, καὶ ἐπιδεξίως εἰσήγαγε τὸ ἀντικείμενον τῆς φιλονεικίας μετὰ τὸ γεῦμα, εἰς ὃ δι' αὐτὸ τοῦτο προσεκάλεσεν ἀμφοτέρους. Τὸ ἀποτέλεσμα ἦτο, ὅτι εἰς τὴν ἀκολουθήσασαν συζήτησιν ὁ ἐπιστήμων κατεβλήθη ὑπὸ τοῦ νομικοῦ.

— Καὶ τί λέγετε σείς, κ. Στέφενσων; ἠρώτησεν ὁ Πήλ.

— Ἐγὼ λέγω, ὅτι ὑπὲρ πάσας τὰς δυνάμεις τὰς ὑπεράνω καὶ κάτωθεν τῆς γῆς, μοὶ φαίνεται ὅτι οὐδεμία εἶναι τόσον μεγάλη, ὅσον ἡ τῆς εὐγλωττίας.

Κυριακὴν τινα ἱστάμενος μετ' ἄλλων ἐπὶ ὑψώματος, παρετήρησε σιδηροδρομικὴν ἁμαξοστοιχίαν, ἀστραπιαίως βαίνουσαν μακρόθεν.

— Τώρα κ. Buckland, εἶπεν ὁ Στέφενσων, σοὶ προβάλλω τὸ ἑξῆς πρόβλημα. Δύνασαι νὰ μοὶ εἴπῃς, τίς εἶναι ἡ δύναμις ἥτις ὠθεῖ τὴν ἁμαξοστοιχίαν ταύτην;

— Μὰ νομίζω, εἶπεν ἐκεῖνος, ὅτι εἶναι μία τῶν μεγάλων σου μηχανῶν.

— Ἀλλ' εἰς τὴν μηχανήν μου, τίς δίδει τὴν ὤθησιν;

— Ὦ, πολὺ πιθανὸν εἰς τῶν ἐκ Νιουκάστλ μηχανοδηγῶν σου.

— Ἐγὼ ὅμως φρονῶ, ὅτι τὴν ὤθησιν δίδει τὸ φῶς τοῦ ἡλίου!

Καὶ ἐπειδὴ ὁ Buckland ἔστη ἐκπλησσόμενος·

— Ὁ ἥλιος, εἶπεν ὁ μηχανικός, εἶναι φῶς δεσμευθὲν ἐπὶ τῆς γῆς ἀπὸ δεκάδων χιλιάδων ἐτῶν, εἶναι φῶς ἀπορροφώμενον ὑπὸ φυτῶν καὶ ἀνθέων, ἀναγκαῖον ὂν πρὸς συμπύκνωσιν τοῦ ἄνθρακος διαρκούσης τῆς προόδου τῆς ἀναπτύξεώς των, ἂν μὴ ἦναι ἄνθραξ ὑπ' ἄλλην μορφήν· καὶ ἤδη ἀφοῦ ἐτάφη ἐν τῇ γῇ ἐπὶ μακροὺς αἰῶνας ἀνὰ τὰς ἐκτάσεις τῶν γιγαντοθράκων, τὸ ἀφανὲς τοῦτο φῶς προαχθὲν αὖθις καὶ ἐλευθερωθέν, διατίθεται ἤδη πρὸς ἐργασίαν, ὡς ἐν τῇ ἀτμομηχανῇ ἐκείνῃ, ἣν εἶδες, διὰ μεγάλους ἀνθρωπίνους σκοπούς!

Τὸ πρὸ τοῦ θανάτου του ἔτος ὁ Στέφενσων προσεκλήθη εἰς τὰ ἐγκαίνια τοῦ ἐν Trent Valley σιδηροδρόμου. Εἶχε τῳόντι ἐπέλθῃ μεταβολὴ ἐπὶ τοῦ πνεύματος τῶν εὐγενῶν ἀπὸ τοῦ χρόνου ἐκείνου καθ' ὃν κατέστρωσε σιδηρόδρομον τὸ πρῶτον ἐν τῇ χώρᾳ. Εἶχον τότε λάβῃ τὰ ὅπλα ἐναντίον του, χαρακτηρίζοντες αὐτὸν ὡς λεηλατήσαντα καὶ καταστρέψαντα τὰ κτήματά των. Τοὐναντίον ἤδη ἐπευφημήθη ὡς εἷς τῶν μεγίστων εὐεργετῶν τοῦ αἰῶνος.

Κατὰ τὸ ἔαρ τοῦ 1848, ἡ ὑγεία του προφανῶς ἤρξατο φθίνουσα. Ἐν τούτοις ἠδυνήθη νὰ παραστῇ καὶ ἀναγνώσῃ ἔγγραφά τινα εἰς τὴν κατὰ τὴν 26ην Ἰουλίου· γενομένην συνεδρίαν τοῦ ἐν Βιρμιγγάμῃ Συλλόγου τῶν Μηχανικῶν.

Ἦτο ἡ τελευταία του δημόσιος ἐμφάνισις. Ὀλίγον μετὰ τὴν εἰς Tapton ἐπάνοδόν του, προσεβλήθη ὑπὸ διαλείποντος πυρετοῦ, ἐξ οὗ ἐφάνη ὅτι ἀνέλαβεν, ὁπότε αἰφνήδιος αἱμορραγία ἀφήρπασεν αὐτὸν τὴν 12ην Αὐγούστου 1848, κατὰ τὸ 67 ἔτος αὐτοῦ. Ὅτε ἀφῆκε τὴν τελευταίαν πνοήν, ὁ Ροβέρτος ἔγραψε πρὸς τὸν Edmunt Pease: Μετ' ἄλγους βαθέος ἀναγγέλλω εἰς ἕνα τῶν ἀρχαιοτέρων φίλων του, τὸν θάνατον τοῦ ἀγαπητοῦ πατρός μου, ἐπισυμβάντα τὴν σήμερον πρωΐαν περὶ τὴν 12ην, μετὰ δεκαήμερον ἀσθένειαν ἐκ σφοδροῦ πυρετοῦ.

Σπανίως τὸ μάθημα τῆς ἐν δυσχερείαις ὑπομονῆς ἐδιδάχθη ἐπωφελέστερον, ἢ διὰ τοῦ ἀξιοσημειώτου βίου τοῦ Στεφενσῶνος, ὅστις οὐδέποτε ὕψωσεν ἐπὶ τῇ ἐπιτυχίᾳ του τὴν κεφαλὴν ἀγέρωχον. Ὅτε ποτε γραμματεύς τις τὸν ἠρώτησε πῶς ν' ἀναγγείλῃ τὸ ὄνομά του καὶ ποῖα ἦσαν τὰ κοσμητικὰ αὐτοῦ ἐπίθετα, εἶπεν:

« Δὲν ἔχω κοσμητικὰ ἐπίθετα εἰς τὸ ὄνομά μου, οὔτε ἔμπροσθεν οὔτε ὄπισθεν αὐτοῦ, καὶ προτιμῷ νὰ εἴπῃς ἁπλῶς Γεώργιος Στέφενσων. Εἶναι ἀληθές, εἶμαι Βέλγος ἱππότης, ἀλλὰ δὲν ἐπιθυμῶ νὰ κάμω χρῆσιν τοῦ τίτλου ».

Οὕτως ἀφελής, ἐγκρατής, ταπεινόφρων κατὰ τὰ ἔτη τῆς εὐπορίας καὶ δόξης, ὡς ὑπῆρξε δραστήριος καὶ γλυκὺς κατὰ τοὺς χρόνους τῶν μόχθων, διέβη τὴν φαιδρὰν γεροντικὴν ἡλικίαν, περικυκλούμενος ὑπὸ φίλων εἰλικρινῶν, παραμυθούμενος ὑπὸ συζύγου ἀφωσιωμένης, ἣν μετὰ πολλὰ ἔτη ἀπὸ τοῦ θανάτου τῆς συνεύνου τῆς νεότητός του εἶχε προσλάβῃ ὡς σύντροφον τῶν κλινόντων εἰς τὴν δύσιν ἐτῶν του, καὶ ἀπολαμβάνων τὰς προθύμους περιποιήσεις τοῦ εὐφυοῦς τέκνου του.

Γ. Δ. Ι.

Ο ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΟΣ ΤΗΣ ΣΙΒΗΡΙΑΣ

Ἐν τῷ ἀπεράντῳ ρωσσικῷ κράτει γιγαντιαία τις ἐπιχείρησις βαίνει ἀπό τινος χρόνου πρὸς τὴν πραγματοποίησιν αὐτῆς. Πρόκειται περὶ τῆς κατασκευῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς ἐν τῇ μεσημβρινῇ Σιβηρίᾳ, ἥτις ἀρχομένη ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ Οὐράλ θέλει καταλήξει εἰς τὸν Εἰρηνικὸν Ὠκεανόν, καὶ οὕτως θέλουσι συνδεθῇ τὰ μᾶλλον ἀπομεμακρυσμένα σύνορα τῆς μεγάλης βορείου αὐτοκρατορίας μετὰ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ρωσσίας.

Ἡ μεσημβρινὴ Σιβηρία, οὖσα πλατεῖα ζώνη κατὰ μῆκος τῶν Σινικῶν ὁρίων, ἔξει βεβαίως εὐρύτατον μέλλον μετὰ τὴν τελεσφόρησιν τοῦ γιγαντιαίου τούτου ἔργου, καὶ λόγῳ τοῦ προσοδοφόρου καὶ γονίμου αὐτῆς ἐδάφους, καὶ τῶν πυκνῶν αὐτῆς παρθενικῶν δασῶν, καὶ ὡς ἐκ τῶν ποικίλων προϊόντων της, μεταξὺ τῶν ὁποίων πρωτίστην καὶ σπουδαίαν θέσιν κατέχουσι τὰ τόσον πολύτιμα, ὅσον καὶ κοινῆς χρήσεως μέταλλα αὐτῆς, οἱ ἄνθρακες κτλ.

Ἡ Σιβηρία ἀριθμεῖ ἤδη ἓξ ἑκατομμύρια κατοίκους καὶ ἀρκετὸν ἀριθμὸν ἀνθουσῶν πόλεων, ἐξακολουθούσης ἐπὶ πλέον τῆς ἀκαταπαύστου μεταναστάσεως ἀπὸ τῆς εὐρωπαϊκῆς Ρωσσίας. Ἀλλὰ δὲν εἶναι μόνον οἱ ἐμπορικοὶ λόγοι, οἵτινες ἠνάγκασαν τὴν Ρωσσίαν νὰ προβῇ εἰς τοιοῦτον ἔργον, ἀλλὰ πρωτίστως, λόγοι πολιτικοὶ καὶ δὴ στρατηγικοὶ ὑπεχρέωσαν οὕτως εἰπεῖν ταύτην, ὅπως πάσῃ δυνάμει καὶ θυσίαις προβῇ ὅσον τάχιον εἰς ἀποπεράτωσιν αὐτοῦ. Τῆς Σινικῆς βαθμηδὸν καθισταμένης προσιτῆς τοῖς Εὐρωπαίοις, ἡ Ρωσσία μέγιστον ἐνδιαφέρον ἔχει νὰ καθέξῃ ἰσχυρὰν πλησίον αὐτῆς θέσιν, καὶ τοῦτο κατορθοῦται διὰ τῆς σιδηροδρομικῆς συγκοινωνίας, δυναμένης οὕτω νὰ μεταφέρῃ καὶ ἐνισχύῃ τὰς παρὰ τῇ Σινικῇ στρατιωτικὰς αὐτῆς δυνάμεις. Ἐκτὸς δὲ τούτου ἡ Ρωσσία ἔχει ἀνάγκην μιᾶς εὐκολωτέρας καὶ ταχυτέρας συγκοινωνίας μετὰ τῆς ἐν ταῖς Ἰαπωνικαῖς θαλάσσαις πόλεως Βλαδιβοστόκ, τοῦ μόνου στρατιωτικοῦ καὶ ἐμπορικοῦ ἐπὶ τοῦ Εἰρηνικοῦ Ὠκεανοῦ λιμένος της, ὅστις διατελεῖ ἐλεύθερος πάγων καθ' ὅλον τὸ ἔτος.

Ὁ παρατιθέμενος ἔναντι χάρτης περιλαμβάνει τὴν γραμμὴν ἣν θὰ ἀκολουθήσῃ ὁ περὶ οὗ πρόκειται σιδηρόδρομος τῆς μεσημβρινῆς Σιβηρίας. Ὡς γνωστὸν δὲ ὁ Τζάρεβιτζ αὐτοπροσώπως ἐνεκαινίασεν ἤδη κατὰ τὸ ἐν τῇ ἀπωτάτῃ Ἀνατολῇ τελευταῖον ταξείδιόν του τὸ μέγα τοῦτο ἔργον ἐπὶ τῆς Ἀνατολικῆς αὐτοῦ ἄκρας, οὐ μακρὰν τοῦ Βλαδιβοστόκ, καὶ αἱ ἐργασίαι ἔκτοτε προβαίνουσι μετὰ ταχύτητος.

Κατὰ τὸ ἐκπονηθὲν καὶ ὑπὸ τῆς Ρωσσικῆς Αὐτοκρατορίας ἐγκριθὲν σχέδιον, ὁ διὰ τῶν Εὐρωπαϊκο-Ἀσιατικῶν συνόρων τῆς Ρωσσίας διελευσόμενος σιδηρόδρομος οὗτος ἤρξατο ἀπὸ τῆς πόλεως Οὔφας (Ufa), ἥτις ἤδη συνδέεται μετὰ τῶν σιδηροδρομικῶν γραμμῶν Μόσχας-Νίσνι-Νόβγοροδ καὶ Πετρουπόλεως, καὶ θέλει προβῇ περαιτέρω πρὸς ἀνατολάς, ὡς διὰ τῆς λευκῆς καὶ παχείας γραμμῆς σεσημείωται ἐν τῷ ἡμετέρῳ χάρτῃ. Διευθύνεται διὰ τοῦ Κουργὰν πλησίον τοῦ ποταμοῦ Τομπὸλ εἰς Ὄμσκ, ἔνθεν ἄρχεται ἡ περαιτέρω σιδηροδρομικὴ γραμμή. Ἡ πόλις αὕτη εἶναι πρωτεύουσα νομοῦ, καὶ κατοικεῖται ὑπὸ 40,000 ψυχῶν. Ἐντεῦθεν διαβαίνει ἡ γραμμὴ διὰ τοῦ Κάϊνσκ, Κολιβάν, Τάμσκ καὶ φθάνει εἰς Μαρίνσκ (14,000 κατ.), Ἀτσχίνσκ (14,000 κατ.) Κρασνογιόρκ (22,000) καὶ Κάνσκ (5000). Ἐντεῦθεν ἡ γραμμὴ δὲν βαίνει πλέον ἀνατολικῶς, ὡς μέχρι τοῦδε, ἀλλὰ μεσημβρινο-ἀνατολικῶς, καὶ μεταβαίνει εἰς Οὐδίνσκ (4,000 κατ.), Ἀρκούτσκ 48,000 κατ.), ὅπου προσεγγίζει τὴν λίμνην Μπάϊκαλ, ἀπέχουσαν 60 χιλ. ἀπὸ τῆς τελευταίας ταύτης πόλεως, ἧς ἡ ἀνάπτυξις ὑπὸ ἐμπορικὴν ἔποψιν βαίνει θαυμασίως. Ἡ λίμνη ἔχει περιφέρειαν 32,000 περίπου χιλ. ἤτοι ἀπόστασιν 9142 ὡρῶν, κεῖται ἐπὶ ζωγραφικωτάτης θέσεως μεταξὺ ὀρέων ὕψους 1000—2000 μ. καὶ εἶναι λίαν ἰχθυώδης, ὅπως ὅλα τὰ ὕδατα τῆς Σιβηρίας· κύκλωθεν δὲ ταύτης ὑπάρχουσιν ἀπέραντα δάση ἐκ καρυῶν.

Κατὰ τὸ ἀρχικὸν σχέδιον εἶχεν ἀποφασισθῆ ἡ διάβασις τῆς λίμνης ταύτης δι' ἀτμοκινήτου πορθμείου, ἐξ οὗ ἤθελον οἰκονομηθῆ 250 χιλιόμ., ἀλλ' ἀκολούθως παρητήθησαν τῆς γνώμης ταύτης, καὶ ἤδη ἀπεφασίσθη νὰ διέλθῃ ἡ σιδηροδρομικὴ γραμμὴ ἀπὸ τῆς μεσημβρινῆς ἄκρας τῆς λίμνης. Ἐντεῦθεν ἡ γραμμὴ φθάνει εἰς Βερχνιὲ-Οὐδίνσκ (8,000 κατ.) ἔνθα διενεργεῖται διὰ τοῦ Κιάχτα τὸ μετὰ τῆς Σινικῆς ἐμπόριον, ἰδίως τοῦ τεΐου, εἶτα εἰς Τσχίτα (16,000 κατ.) καὶ μετὰ τοῦτο εἰς Νερτοχίσκ (6,000 κατ.). Ἐντεῦθεν ἡ γραμμὴ προχωρεῖ μέχρι τοῦ πλευσίμου ποταμοῦ Σχίλκα, καὶ ἐκεῖθεν διὰ τοῦ Ἀλμπάσκ, Μπλάγο-Βεσχτοχένσκ (11,000 κατ.), Χαμπάροφκα (4,000 κατ.) εἰς Νικολαΐεφσκ (6.000 κατ.), τὸν ποτὲ στρατιωτικὸν λιμένα ἐπὶ τοῦ στομίου τοῦ Ἀμούρ, ἀπέναντι τῆς νήσου Σάχαλιν τῆς ρωσσικῆς ἀποικίας τῶν καταδίκων.

Οὐ μακρὰν τῆς μικρᾶς πόλεως Χαμπάροφκα ὑπάρχει τὸ στόμιον τοῦ ἐκ τῆς μεσημβρίας προερχομένου καὶ ἐπίσης πλευστοῦ ποταμοῦ Οὐσοῦρι, ὥστε δὲν ἀπομένει πλέον μέχρι τοῦ ἐπινείου Βλαδιβοστόκ ἢ ἡ κατασκευὴ ἑνὸς σχετικῶς βραχέος τμήματος τῆς προεκτάσεως τοῦ ἐν λόγῳ σιδηροδρόμου. Προσωρινῶς θὰ γίνῃ χρῆσις τῆς θαλασσίας ὁδοῦ, βραδύτερον ὅμως θὰ συμπληρωθῇ καὶ τὸ τμῆμα τοῦτο τῆς ὅλης γραμμῆς ἀπὸ τοῦ Νερτσίνσκ μέχρι τοῦ Βλαδιβοστόκ.

Ἡ πόλις αὕτη, εἶναι μέγας ρωσσικὸς λιμήν, ὑπὸ ἔποψιν στρατιωτικὴν καὶ ἐμπορικήν, παρὰ τὴν Κορέαν κειμένη καὶ ἔναντι τῆς Ἰαπωνίας, ἀριθμοῦσα 18,000 κατοίκους.

Τὸ ἔδαφος ἀπάσης τῆς γραμμῆς μέχρι τῆς λίμνης Βαϊκὰλ τυγχάνει ἀρκούντως ὁμαλόν, δὲν παρουσιάζει ἐκτεταμένα ἕλη, οἱ δὲ μεσολαβοῦντες ποταμοὶ οἵτινες χρήζουσι βεβαίως νέων γεφυρῶν δὲν ἔχουσι μεγάλην ἀπόστασιν, ἐξαιρουμένου τοῦ Ἰενισάϊ, διὰ τὴν διάβασιν τοῦ ὁποίου προωρίσθη ἀτμοκίνητον πορθμεῖον. Τὸ μῆκος τῆς γραμμῆς ἀπὸ Σαμάρας μέχρι Νερτσίνσκ ἐπὶ τοῦ Σχίλκα ἀνέρχεται εἰς 5923 χιλ. ὥστε προστιθεμένων τῶν 400 χιλ. τοῦ ἀπὸ Οὐσοῦρι μέχρι Βλαδιβοστὸκ τμήματος, τὸ μῆκος τῆς ὅλης αὐτῆς γραμμῆς θὰ φθάσῃ τὰ 6300 χιλ. ἢ 900 γερμανικὰ μίλια, ἰσοδυναμοῦντα πρὸς 1800 περίπου ταχυδρομικὰς ὥρας. Ἡ ταχύτης τῆς κινήσεως τοῦ σιδηροδρόμου τούτου ὡρίσθη εἰς 21 χιλ. καθ' ὥραν. Ὥστε ἀπὸ τῆς Σαμάρας μέχρι τοῦ Ἰρκούτσκ συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν στάσεων τῶν ἐν τῷ μεταξὺ σταθμῶν, θ' ἀπαιτῶνται 4823 χιλ. ἤτοι 250 περίπου ὧραι ἰσοδυναμοῦσαι πρὸς 10 περίπου ἡμερονύκτια, ἢ 20 ἡμέρας ἐν περιπτώσει λειτουργίας τοῦ σιδηροδρόμου μόνον ἡμερησίως· ἐνῷ τό γε νῦν ἔχον ἀπαιτοῦνται διὰ τὴν διάβασιν τοῦ μέρους τούτου 2—3 μῆνες, ἐκτὸς δὲ τούτου τὸ ταξείδιον εἶναι ὑπὲρ τὸ δέον δυσχερὲς καὶ ἐπίμοχθον. Μένει εἰσέτι τὸ ἀπὸ Ἰρκούτσκ εἰς Βλαδιβοστὸκ τμῆμα, 1650 χιλ., ὡς καὶ 3,000 χιλ. διάστημα ποταμοπλοίας, ὥστε ἀπαιτῶνται ἕτεραι 15 ἡμέραι πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ὅλου ἀπὸ Σαμάρας εἰς Βλανδιβοστὸκ ταξειδίου, ἤτοι ὁλικῶς 35 ἡμέραι.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν δαπάνην τοῦ ὅλου ἔργου, ἤτοι τῆς ἐξ 6300 χιλ. γραμμῆς, προϋπελογίσθη αὕτη εἰς 480 ἑκατομμύρια ρουβλίων, ἤτοι 1250 ἑκατομμύρια φράγκων. Ἐλπίζεται ὅμως, ὅτι θέλουσι δαπανηθῆ κατά τι ὀλιγώτερον τῶν προϋπολογισθέντων.

Τοῦ δὲ τμήματος τῆς γραμμῆς ἀπὸ τοῦ Ἀμοὺρ μέχρι Νικολαΐεφσκ μὴ ἀποπερατωθέντος ἔτι, ἡ διάβασις αὐτοῦ ἤδη ἐκτελεῖται ἔτι διὰ τοῦ πλοῦ τοῦ ποταμοῦ Ἀμούρ, ὡς ἐμφαίνεται ἐν τῷ ἡμετέρῳ χάρτῃ.

Ἡ σπουδαιότης καὶ σημαντικότης τοῦ Σιβηρικοῦ τούτου σιδηροδρόμου ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν παγκόσμιον συναλλαγήν, δηλοῦται καὶ ἐκ τινος παρατηρήσεως τοῦ ρωσσικοῦ Παγκοσμίου Εἰκονογραφημένου Περιοδικοῦ, καθ' ἣν διὰ τοῦ σιδηροδρόμου τούτου θέλει ὑπαχθῆ τὸ βόρειον ἥμισυ ἁπάσης τῆς Ἀσίας εἰς τὴν ἀρχαίαν πρωτεύουσαν τοῦ ρωσσικοῦ κράτους, τὴν Μόσχαν, ὑπὸ ἐμπορικὴν καὶ βιομηχανικὴν ἔποψιν. Διὰ τοῦ σιδηροδρόμου τούτου οἱ ἐκ Λονδίνου εἰς Σαγγάϊ μεταβαίνον-

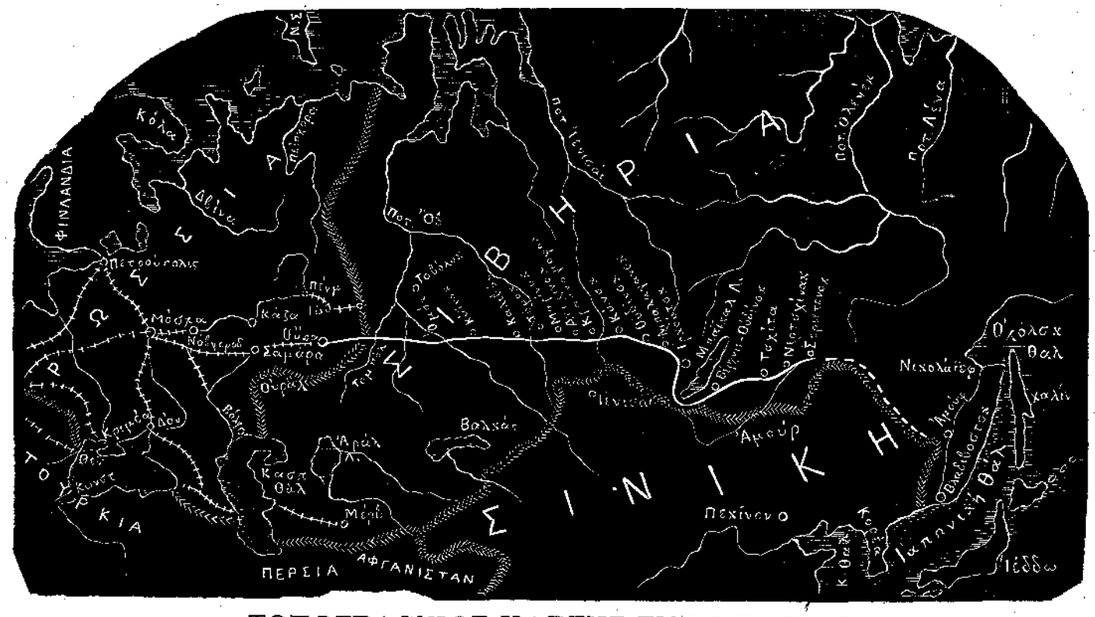

ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ ΤΗΣ ΣΙΒΗΡΙΑΣ

τες θέλουσι διανύει 22 ἡμέρας, τὰ δὲ ἐμπορεύματα 26, ἐνῷ πρότερον ἡ θαλάσσιος πορεία ἀπήτει μέχρι τοῦδε δύο ὡς ἔγγιστα μῆνας.

Τὸ ὑπουργεῖον τῶν δημοσίων ἔργων τῆς Ρωσσίας ἐζήτησε προθεσμίαν διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ γιγαντιαίου τούτου ἔργου 32 ἔτη, καὶ χρηματικὸν ποσὸν 1250 ἑκατομμυρίων φράγκων. Μετὰ τοῦτο δὲ προσεφέρθη ὁ στρατηγὸς Ἄννεγκωφ, ὁ διάσημος πρωτουργὸς τοῦ σιδηροδρόμου τοῦ Καυκάσου, νὰ φέρῃ εἰς πέρας τὸ ἔργον τοῦτο ἐντὸς τεσσάρων μόνον ἐτῶν, καὶ μὲ 750 μόνον ἑκατομμύρια φράγκων.

Τὸ ἔργον τέλος ἤρξατο ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἀκαμάτου καὶ δραστηρίου τούτου στρατηγοῦ· ἡ πρώτη ἀποστολὴ τῶν ἐργατῶν τοῦ σιδηροδρόμου, ἀποτελουμένη ἐξ 603 καταδίκων, ἀφίκετο ἤδη εἰς Βλαδιβοστόκ, καὶ μεγάλως ἐλπίζεται ὅτι θέλει φέρει αὐτὸ οὗτος εἰς αἴσιον πέρας, ἐντὸς τῆς τεταγμένης προθεσμίας, ἂν ἀπρόοπτα κωλύματα δὲν μεσολαβήσωσιν διαρκούσης τῆς κατασκευῆς τοῦ ἔργου.

Βερνάρδος Ὄρνσταϊν.

ΜΙΑ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΣ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΥ

(ΣΚΙΑΓΡΑΦΙΑ)

(*Συνέχεια· ἴδε προηγούμενον φύλλον.*)

Καθ' ὅλην τὴν χρονικὴν διάρκειαν, καθ' ἣν τὴν παρηκολουθήσαμεν ἀπὸ τῆς πρώτης ἐμφανίσεώς της ἐπὶ τοῦ θεάτρου μέχρι τῆς ἐποχῆς ἣν σημειοῦμεν ὡς σταθμόν, ἡ Εὐαγγελία Παρασκευοπούλου ἐδοκίμασε τὴν χαρὰν τῆς εὐδοκιμήσεως, ἀλλ' ἐποτίσθη καὶ τὴν χολὴν τῆς ἀδίκου καταδρομῆς. Ἀναμφίβολον ὅτι οἱ προϊστάμενοι συνάδελφοί της, ἐγκαίρως ἠννόησαν τὸ δημιουργικὸν *κάτι τι* τῆς ἠθοποιοῦ, ὅτι διέγνωσαν ἐν ὅλῳ τῷ ἰδιοτελεῖ ἐγωϊσμῷ των τὸ μέλλον της ἀπ' ἐκείνης τῆς ἡλικίας· καὶ εἰργάσθησαν μὲν περὶ τοῦ ἐναντίου, ὅσον ἐπέτρεπεν ἡ *τρυφερὰ* καρδία των, ἀλλ' ἡ ἀγνὴ ἐκείνη κόρη, ἡ ἄνευ τύφου καὶ πονηριῶν, εἶχεν ἤδη λεληθότως ἀναδειχθῆ, ἐμπνευσθῆ, ἐπιτύχῃ. Τὸ *κάτι τι* ηὔξανε μέσα της καὶ ἄνευ τῆς θελήσεως τῶν ἠθοποιῶν. Ἦσαν ἠθοποιοὶ ἐκεῖνοι, καὶ ἡ ἀτυχὴς Εὐαγγελία ἦτο ἠθοποιὸς καὶ αὐτὴ καὶ μάλιστα εὐρυτάτου μέλλοντος!

Ἡ νοημοσύνη, ἡ ἀντίληψις, ἡ ἐπιμονή, τὸ θάρρος, ἡ μελέτη ἀνέδειξαν βαθμηδόν, ἐν διαστήματι ὀλίγων μόνον ἐτῶν, τὴν Παρασκευοπούλου. Ἡ ἔμφυτος καλαισθησία, βαθυτέρα τῶν προσώπων σπουδή, ὑπεβοήθουν τὸν ζῆλόν της. Διότι ἡ Παρασκευοπούλου δὲν ἐσπούδασεν εἰς εἰδικὴν σχολήν, δὲν ὑπεστηρίχθη ὑπ' οὐδενός, δὲν ἔτυχε κἂν παιδεύσεως, οἵα τῇ ἐχρειάζετο. Ἐδημιούργει κατὰ τὰς παραστάσεις, ὅσον ἠδύνατο, *ρόλους*. Ἐψυχολόγει διὰ νὰ τονίσῃ τὸν λόγον, διὰ νὰ χρωματίσῃ τὴν ἔκφρασιν, νὰ ἰσχύσῃ τῶν σκηνικῶν κινήσεων. Δὲν ἐζήτει νὰ προκαλέσῃ τὴν εὐαρέσκειαν. ἁπλῶς ἐκτίμησιν. Ἐχάραττε τρίβους, αὐτὴ ἡ ἀγνοοῦσα τὴν αἰσθητικήν, ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ τῶν κανόνων τῆς νεωτέρας δραματικῆς τέχνης, οἵαν βεβαίως τὴν ἐφαντάζετο, καὶ ἐν τῇ ἐξελίξει μετὰ λελογισμένης εὐαισθησίας τῶν ἀνθρωπίνων παθῶν καὶ τῶν μεταστροφῶν τῆς κοινωνικῆς συνειδήσεως ἄνευ ὑπερβασιῶν, ἀλλὰ διὰ μόνης τῆς δυνάμεως τῆς ἐκφράσεως. Τὸ ἔργον δὲν ἦτο μικρόν. Ὁ ἀγών της ὑπῆρξε μέγας. Ἡ μετὰ παρατηρητικότητος εὐφυία ὑπῆρξεν ὁ μέγας προστάτης της. Ἰδοὺ πῶς καὶ διατί ἐγένετο καλλιτέχνις.

Καλλιτέχνις, καὶ ἐν Ἑλλάδι μάλιστα! Ἡ ζωὴ τοῦ ἠθοποιοῦ, ἰδίᾳ τοῦ θέλοντος νὰ διακριθῇ—ἢ τοῦ διακριθέντος ἤδη—ἐν τῇ πατρίδι τῶν μεγάλων τραγικῶν, εἶνε μαρτυρική. Ζωὴ καθ' ἣν

Περνοῦνε 'μέρες δίχως φῶς
νυχτὲς τυρρανισμέναις.....

Ἤλθον, δὲν ἀμφιβάλλω, στιγμαὶ καθ' ἃς θὰ παρεκάλεσε τὸν Θεόν της νὰ τὴν ἀπαλλάξῃ ζωῆς *κολασμένης*, ὡς προσφυῶς ἀπεκάλεσε τὴν τῆς ἠθοποιοῦ, ὅταν αἱ δολιότητες, ἵνα ἐκμεταλλευθῶσι τὴν ἀξίαν της, τῶν ἐπιτηδείων συναδέλφων, ἐνέβαλλον εἰς πᾶν της σχεδὸν βῆμα τὴν ἄκανθαν τῆς σκληρᾶς ἀπογοητεύσεως. Ἀλλὰ δὲν ἐλησμόνει ἀφ' ἑτέρου ὅτι:

Ὑπάρχουσι μαρτύρια καὶ μαρτυρίων ἔτι
ἀνώτερα· ἀπαίσια καὶ ἱερὰ συγχρόνως.

Ἐχρειάζετο δ' ἀληθῶς ψυχὴ εὐγενής, ἁγνή, μεγάλη, φιλόσοφος, ἀδαμαντίνη, καὶ πρὸς τὴν Τέχνην λατρεία ἀνυπέρβλητος διὰ νὰ ἐπιμείνῃ, ν' ἀποκαρτερήσῃ μαρτυροῦσα ὑπὲρ τοῦ καθήκοντος, ἵνα, ὄχι μόνον πρωτεύσῃ, ἀλλὰ καὶ καταστῇ, ἐν τῇ καθολικῇ τοῦ Ἔθνους ἀδρανείᾳ, ἡ *μόνη* ἔξοχος αὐτομαθὴς τραγικὴ ἠθοποιός!

Εἶνε ἀληθές, ὅτι τὰ πρῶτα τοῦ συζυγικοῦ βίου ἔτη διεσκέδασαν τῶν ἀρχικῶν βασάνων τῆς παραγκωνιζομένης ἠθοποιοῦ τὴν πικρίαν. Ὁ σύζυγος ἐλάτρευε τὴν ὀρφανὴν ἐξακολουθῶν πᾶσαν νὰ παρέχῃ ὑποστήριξιν εἰς τὴν νέαν, τὴν ἐμμείνασαν ἀεὶ ἀκλόνητον εἰς τὰ καθήκοντα αὐτῆς, ὡς ἠθοποιοῦ, ὡς συζύγου, ὡς μητρός. Σύσσωμος ἡ Ἑλλ. σκηνὴ μαρτυρεῖ περὶ τούτου. Ἀλλ' ἅμα ἀνέκυψεν ἡ μορφὴ τῆς συζύγου μὲ τὰς πολλαπλᾶς ὑποχρεώσεις, κατεφρόνησε τῆς συντρόφου καὶ τῆς καλλιτέχνιδος, ἀποβλέψας εἰς τὴν ὑπεισδύσασαν ἑτέραν ὀρφανίαν, ἣν ἡ σύζυγός του ὑπέθαλψε, παθοῦσα τὸ πάθημα τοῦ γεωργοῦ τοῦ θερμάντος ὄφιν. Τὸν θίασον τοῦ κ. Ταβουλάρη παρηκολούθησε, μετὰ τοῦ συζύγου της ἤδη, καὶ εἰς Σμύρνην, παραμείναντα ἐπὶ μίαν περίοδον. Ἀλλὰ τὸ ὄνειρον τῆς Εὐαγγελίας ἦτο νὰ κατέλθῃ εἰς τὸν προσφιλῆ τῶν ἀναμνήσεων τόπον, τὰς Ἀθήνας. Καὶ τὸ ὄνειρόν της τοῦτο ταχέως ἐπραγματώθη, διότι ὁ ρηθεὶς θίασος ἦλθεν ἐνταῦθα, ἐγκατασταθεὶς εἰς τὸν «Παράδεισον». Τὸ ὄνομα τοῦτο νομίζει τις ὅτι προωρίσθη νὰ συνδέηται πάντοτε πρὸς τὰς ἐπιτυχίας τῆς κ. Παρασκευοπούλου! Μέρη κατὰ τὰς παραστάσεις ἐλάμβανεν ἡ 16τις τότε καὶ νεαρὰ σύζυγος Εὐαγγελία ἀσήμαντα κατ' ἀπόλυτον λόγον, σημαντικὰ ὅμως δι' αὐτήν, οὖσαν τριῶν μόλις ἐτῶν ἠθοποιόν. Οἱ ρόλοι της κατὰ τὴν περίοδον ταύτην, οἵτινες τυγχάνουσι καὶ οἱ πρῶτοι οἱ ἀναδείξαντες τὸ τάλαντόν της, ἦσαν ὁ τύπος τῆς συζύγου, ὃν τελείως ἐξεπροσώπει καὶ ἡ τῆς γραίας μητρὸς ἐν τῷ «Ταρτούφῳ». Ἐπίσης εἰς τοὺς «Πειρατὰς« οὗς, ὁριστικῶς πλέον φαίνεται, παρέσυρε τὸ ρεῦμα τοῦ χρόνου καὶ εἰς τὰς «Ὀρφανὰς», ὡς κόμησσα, λίαν ἐπετύγχανε. Τὰ συμφέροντα ὅμως τοῦ θιάσου ἠνάγκασαν τὸν Παρασκευόπουλον ν' ἀποσυρθῇ μετὰ τῆς συζύγου του κατόπιν ἐνιαυσίου συνεργασίας καὶ ν' ἀπέλθῃ (1884) εἰς Κων]πολιν μετὰ τοῦ κ. Λεκατσᾶ. Εἰς τὸν θίασον τοῦτον ἐν ᾧ συγκατηριθμοῦντο οἱ Κοτοπούλης, Σφήκας, Λοράνδος, Πετρίδης καὶ ἄλλοι τινές, πρωτηγωνίστουν ἡ Αἰκ. Βερώνη καὶ ἡ Μέλπω νῦν Κωνσταντινοπούλου, παίζουσαι ἀμφότεραι τοὺς αὐτοὺς ρόλους, Ὀφηλία ἡ μία, Πορκία ἡ ἄλλη. Ἡ κ. Παρασκευοπούλου εἶχε τριτεύοντα μέρη· ἀλλ' ὅτε ἔλαβε τὸ πρόσωπον τῆς βασιλίσσης ἐν τῷ «Ἀμλέτῳ», πρώτην ἤδη φορὰν δεχομένη δυσχερῆ διερμήνευσιν, κατήγαγε τοιαύτην ἐπίφθονον νίκην, ὥστε ὅλαι αἱ ἐφημερίδες τῇ ἐπαύριον ἐπλήρουν ἐξ ἀληθοῦς ἐκτιμήσεως τὰς στήλας των ὑπὲρ τῆς αἴφνης ἀναφανείσης ἠθοποιοῦ. Πάραυτα σαρκαστικὸν τῆς Μοίρας τὸ μειδίαμα ἐπιφαίνεται. Ἐνῷ τὴν ἀμέσως ἑπομένην ἑσπέραν προέκειτο νὰ ἐπαναληφθῇ ἡ παράστασις, τῇ εἰσηγήσει καλοκαγάθων τινῶν συναδέλφων της, ὧν τὰ ὀνόματα δυνάμεθα ἀλλὰ δὲν θέλομεν ν' ἀναφέρωμεν, κατορθοῦται ἐπιτηδείως ὅπως τὸ ἐν τῇ δημοσιογραφίᾳ ὑπὲρ αὐτῆς ρεῦμα μεταστραφῇ εἰς ἀντιπολιτευτικόν. Καὶ στερεῖται οὕτως ἐπὶ δύο μῆνας, αὐτὴ καὶ ὁ Λοράνδος, θύματα ἀμφότεροι, τῆς εὐτυχίας νὰ διαδραματίζωσιν ἐνεργὰ μέρη! Ὁ δαίμων τοῦ φθόνου τί δὲν κάμνει ἐν Ἑλλάδι... Εὖγε τῷ ὄντι εἰς τοὺς γενναίους συναδέλφους! Εἰς τὸ ἀλληλομισούμενον Ἑλλ. θέατρον εὖγε καὶ πάλιν εὖγε!...

Εἰς τὴν κ. Παρασκευοπούλου δὲν ἀπέμεινε πλέον ἢ ... ἡ κωμῳδία. Τῇ ἀναθέτουσι νὰ παίξῃ Μαργαρὼ τὴν Μενιδιάτισαν! Ἀλλὰ καὶ ὡς τοιαύτη ἐπιτυγχάνει θαυμασίως, ὄχι δὰ καὶ πρὸς μεγάλην εὐχαρίστησιν, ὑποθέτω, τῶν συναδέλφων. Καὶ εἰς τὴν Μαργαρὼ ἀναφαίνεται καλλιτέχνις! Μετ' ὀλίγον ὁ Λεκατσᾶς ποθεῖ παντὶ σθένει νὰ παίξῃ τὸν «Μάκβεθ». Καμμία ἐκ τῶν γυναικῶν τοῦ θιάσου δὲν θέλει ν' ἀναλάβῃ τῆς Λαΐδης Μάκβεθ τὸ πρόσωπον, διότι καὶ οὐδεμία βεβαίως εἶχεν ἐννοήσῃ τοῦτο· ὁ κλῆρος πίπτει κατ' ἀνάγκην ἐπὶ τὴν κ. Παρασκευοπούλου, τὴν μέχρι τοῦδε παρεγνωρισμένην. Τὸ ἀποτέλεσμα ποῖον νομίζετε ἦτο; Πάταγος ἐπὶ ὀκταήμερον συγχαρητηρίων βροντῶν καὶ δονούμενος. Ὁ κόσμος ζητεῖ τὴν ἐπανάληψιν, ὁ κόσμος ὁ ἐννοῶν, ὁ ἐκτιμήσας. Ἀλλ' ὁ θίασος μὴ ὢν εὐχαρισημένος ἐκ τοῦ θιασάρχου διχάζεται. Καὶ μέρος μὲν διευθύνεται εἰς Βλαχίαν, μέρος δὲ εἰς Φιλιππούπολιν, ἐν οἷς ὁ Πετρίδης, ὁ Σφήκας καὶ ὁ Παρασκευόπουλος. Δίδουσιν ἐκεῖ παραστάσεις τινάς, εἶτα ἐπὶ διετίαν (1885 καὶ 1886) περιέρχονται εἰς Μακεδονίαν καὶ καταλήγουσιν εἰς Ἀθήνας. Ἔτυχε νὰ κατοικήσῃ τότε ἡ κ. Παρασκευοπούλου ἀπέναντι τοῦ παλαιοῦ θεάτρου, ἔνθα κατὰ καλὴν σύμπτωσιν ὁ κ. Κορομηλᾶς ἐγύμναζε διά τινα εὐεργετικὴν παράστασιν ἐρασιτέχνας. Τὰ γυμνάσια ταῦτα παρηκολούθησεν ὡς θεατὴς ἡ κ. Παρασκευοπούλου, πολλὴν δ' ἀληθῶς ἀνομολογεῖ τὴν ὠφέλειαν ἣν ἐκ τοῦ κ. Κορομηλᾶ ἠρύσθη. Ἐξ Ἀθηνῶν μεταβαίνει εἰς Ἀλεξάνδρειαν, ἐκεῖθεν δὲ κατὰ τὸ θέρος τοῦ 1887 εἰς Πάτρας, ἔνθα ἔτυχε τοῦ πρώτου θριάμβου. Ἀπορεῖ λέξεων ἵνα ἐκφράσῃ τὴν πρὸς τὸ Πατραϊκὸν κοινόν, τὸ νοημονέστατον καὶ φιλόμουσον καὶ εὐγενές, εὐγνωμοσύνην της, ὡς ἀπορεῖ διατί σήμερον ἀκριβῶς ὑπὸ τίνων ἀνταποκριτῶν κρίνεται ὡς ἀφιλόμουσον τοῦτο κατὰ τὰς παραστάσεις τὰς ἐν τῷ θεάτρῳ Ψημένου ἀπό τινος διεξαγομένας ὁπωσδήποτε. Πόσον ἐπιθυμεῖ καὶ ἐλπίζει νὰ τὸ κατορθώσῃ, ὅπως μεταβῇ ἐντὸς τοῦ φετεινοῦ θέρους καὶ δώσῃ ὀλίγας παραστάσεις εἰς τὴν φίλην της πόλιν τῶν Πατρῶν, ἥτις τόσην τότε ἐξεδήλωσεν ἀγάπην, καίτοι οὐδένα αὕτη ἐκεῖ ἐγνώριζε! Μετά τινος δὲ μάλιστα ἠδυπίκρου φιλαρεσκείας ἀναμιμνήσκεται καί τι ἐπεισόδιον, καθ' ὃ τρεῖς ἡμέρας πρὸ τῆς εὐεργετικῆς της διερχομένη χρυσοχοείου τινὸς τῶν Πατρῶν εἶδεν ἀνηρτημένους στεφάνους ἀργυροχρύσους καὶ διελογίζετο πόσον θὰ ἦτο εὐτυχὴς ἂν τοὺς ἔβλεπεν ἐπὶ σκηνῆς. Τὴν ἑσπέραν τῆς εὐεργετικῆς ὁ θεατρώνης τῇ ἀναγγέλῃ ὅτι—οἷα σύμπτωσις!—τῇ ἡτοιμάσθη στέφανος ἀργυροῦς. Ἀμέσως ἐνέργειαι *δι' ἱππέων* καταβάλλονται ὑπὸ τῶν «συναδέλφων», ὅπως ματαιωθῇ ἡ ἔνδειξις ἐκείνη τῆς ἐκτιμήσεως πρὸς τὴν καλλιτέχνιδα. Τίς ἦτο ὁ εὐγενὴς ὑποκινητὴς εἶνε γνωστόν. Ἐν τούτοις τὸ κοινὸν οὐδὲν παρέλειψεν ἐνδεικτικὸν τοῦ θαυμασμοῦ του. Ἔκτοτε ἤρξατο ἡ ἠθοποιὸς ἐμπνεομένη θάρρος καὶ καρτερίαν, ἰδίως ἀπέναντι τῶν ἄλλων ἠθοποιῶν. Ἤλπισε καὶ ἐνίκησεν.

Ἐκ Πατρῶν τὴν προσλαμβάνει ὁ Ἀλεξιάδης δι' Ἀλεξάνδρειαν· ἀλλ' ἀποτυγχάνει ἐκεῖ ὁ θίασος, ἐν ᾧ μόνη ἡ κ. Παρασκευοπούλου ἀπελάμβανε, ὡς πάντοτε, ἐκτιμήσεως. Ἔρχεται μετὰ τοῦ κ. Ἀλεξιάδου εἰς Σῦρον, εἰς τὴν «καλήν της Σῦρον» ὡς τὴν ἀπεκάλεσε, καὶ τὸ ἀξιαγάπητον κοινόν της. Εἰς τὴν τρίτην παράστασιν ἣν ἔδωσεν ὡς Δυσδαιμόνα, ρόλος προσφιλὴς δι' αὐτήν, καὶ ἐν τῷ ὁποίῳ εἶνε ἱκανὴ πᾶσαν ἄλλην ἠθοποιὸν νὰ προκαλέσῃ, αὐτόχρημα θριαμβεύει. Στέφανοι πλεῖστοι τῇ προσκομίζονται. Ἐπίσης εἰς τὴν «Γαλάτειαν», τὴν «Διάσημον δίκην» κ.λ.π. Ἐν Σύρῳ μένουσα λαμβάνει τηλεγραφικὴν ἐξ Ἀθηνῶν πρόσκλησιν ἵνα συμμετάσχῃ εἰς τὴν γενομένην ἐπὶ τῇ 50τηρίδι τοῦ Πανεπιστημίου παράστασιν τῆς «Ἀντιγόνης« ὡς Ἰοκάστη. Κατὰ τὰς δοκιμάς, καθ' ἃς ἐδιδάχθη ὑπὸ τοῦ κ. Ἀγγ. Βλάχου, ἐβελτιώθη πολὺ ὑπὸ ἔποψιν τέχνης. Βάσεις ὑπῆρξαν δι' αὐτὴν αἱ διδασκαλίαι καὶ ἡ ἐποπτεία τοῦ κ. Βλάχου. Ὅτε δ' ἀργότερον πρωτηγωνίστησεν ἡ κ. Παρασκευοπούλου ὡς «Μήδεια», ὡς «Σκύλλα», ὡς «Γαλάτεια», ἀναμφιβόλως μέγα μέρος τῆς ἐπιτυχίας ὤφειλεν εἰς τὴν κάρπιμον καὶ λαμπρὰν διδαχὴν τοῦ διακεκριμένου λογίου. Δὲν ἀπετελέσθη βεβαίως τότε θρίαμβος ἐκ τῆς παραστάσεως ἐν γένει. Καὶ τότε κομματική τις κατὰ τοῦ κ. Βλάχου ἀντενέργεια ἤψατο καὶ τῆς κ. Παρασκευοπούλου, συνεργήσασα ἵνα ὁ τύπος ἐκφρασθῇ μετ' ἐπιφυλακτικότητος καὶ ψυχρῶς. Παρέμεινεν ἐν τούτοις ἐν Ἀθήναις, συμπράξασα μετὰ τοῦ κ. Ἀλεξιάδου. Ἐν τῷ θιάσῳ του εἶχε παρασταθῇ 13 φορὰς ἡ «Ἄρτεμις» καὶ τὴν πρώτην ἑσπέραν καθ' ἣν ἔλαβεν ὡς πρωταγωνίστρια μέρος ἐν τῷ δράματι τούτῳ, ἡ κ. Παρασκευοπούλου τὸ ἔργον λαμβά-

νει, ὡς εἰπεῖν, αἴγλην, ζωὴν καὶ τόσην, ὥστε ἡ ζηλία νὰ ἀνακόψῃ τῆς ἐπιτυχίας τὴν πρόοδον. Εἶχον τοιχοκολληθῇ τὰ προγράμματα διὰ τὸ δρᾶμα « ὁ Βασιλεὺς διασκεδάζει » καὶ ὅμως ἐπιμένουν οἱ ἠθοποιοὶ νὰ ματαιωθῇ ἡ παράστασις διὰ νὰ ἀπομακρυνθῇ τὸ κάρφος τῶν ὀφθαλμῶν των, ἡ κ. Παρασκευοπούλου,ἡ ἄγαν ὑπὸ τοῦ μεταφραστοῦ τοῦ δράματος κ. Ζαλακώστα ἐπαινεθεῖσα. Δηλαδὴ συνέβαινεν ὅ,τι μὲ τοὺς Ἀθηναίους καὶ τὸν *δίκαιον* Ἀριστείδην . . . Καὶ τὸ κατώρθωσαν. Ἡ παράστασις δὲν ἐδόθη, ἡ δὲ κ. Παρασκευοπούλου ἐπέστρεψεν εἰς Σῦρον μετὰ τοῦ συζύγου της, τοῦ τότε ἀγαθοῦ, οὐτινος ἤκμαζεν ἔτι ἡ ἀγάπη, καὶ μεθ' οὗ ἀνελλιπῶς συνεργάζετο ἐν τῷ θεάτρῳ. Ἐν Σύρῳ δίδει διὰ πρώτην φορὰν τὴν Françillon τοῦ Δουμᾶ, χάρις τῇ ἐπιστασίᾳ τοῦ κ. Πετρίδου, τετράκις κατὰ σειρὰν ἐπαναληφθεῖσαν. Ἐντεῦθεν ἀρχίζει ἡ ἐντελὴς ἀνύψωσις τῆς ἠθοποιοῦ. Ἤδη ἀπέρχεται εἰς Βατοὺμ τοῦ Καυκάσου καὶ Ταϊγάνιον (1888), ἔνθα ἐπὶ τρίμηνον εἰργάσθη, ἐνθουσιωδεστάτης τυχοῦσα ὑποδοχῆς. Ἐν Ρωσσίᾳ πλεῖστα ὑπέφερον ἵνα τύχωσι τῆς ἀδείας νὰ παραστήσωσι. Διότι ἐνῷ εἰς πάντας τοὺς ἀλλοεθνεῖς ἐδίδοντο ἀμέσως ἄδειαι, εἰς τοὺς Ἕλληνας, διότι ἦσαν Ἕλληνες, ὅλα τὰ ἐμπόδια ἐφευρίσκοντο. Ἐν Βατοὺμ δίδει τὴν «Γαλάτειαν» ἥτις ὡς ἐκ τῆς δράσεως, ἣν ἀναπαριστᾷ, διαφεύγει τὴν Ρωσσικὴν λογοκρισίαν, ἥτις τοῖς προσεβλήθη· ἀλλ' ἡ φιλόπατρις Ἑλληνὶς κατορθοῖ ν' ἀρέσῃ καὶ τόσον, ὥστε ὁ Ρῶσσος διευθυντὴς τῆς Ἀστυνομίας, οὗ ἐμνήσθημεν, τῆς δίδει, χαριζόμενος εἰς τὴν τέχνην της, ἄδειαν νὰ παίξῃ ὅ,τι δρᾶμα ἤθελε. Τότε ἐπιλαμβάνεται τῆς εὐκαιρίας ἡ ἠθοποιὸς καὶ ἀντὶ τῆς Φρανσιγιὸν ἢ ἄλλων Γαλλικῶν ἔργων ἀναβιβάζει πρὸς ἀναζωπύρωσιν τοῦ ἐκεῖ Ἐθνισμοῦ τὸν «Μάρκον Βότσαρην», τὴν «Χρηστίναν» τοῦ Ζαμπελίου, τὴν «Μερόπην», τοῦ μεγάλου Βερναρδάκη, τὴν «Μήδειαν», τὸν « Ἀθ. Διάκον», τὸν «Λεωνίδαν ἐν Θερμοπύλαις», ἔργα στενῶς συνδεόμενα μὲ τὴν ἀρχαίαν τε καὶ νεωτάτην τῆς πατρίδος ἡμῶν ἱστορίαν, προσφορώτατα δὲ πρὸς ἐξέγερσιν τοῦ ἐθνικοῦ γένους. Ἐκτὸς τούτου, ἀφίνει τὴν εἴσοδον κρύφα ἐλευθέραν εἰς πάντας τοὺς Ἑλληνόπαιδας, εἰσορμήσαντας εἰς τὸ θέατρον καὶ ἐξαφθέντας ἐξ ἐνθουσιασμοῦ καὶ ὀνειροπολήσαντας τότε τίς οἶδε τίνας γλυκείας ὀνειροπολήσεις διὰ τὴν Ἑλλάδα, τὴν ἀγνώστον δι' ἐκείνους Ἑλλάδα ! . . Τόση δὲ ἐγεννήθη συμπάθεια πρὸς τὸν θίασον, ὥστε ἀντὶ τῶν δώδεκα παραστάσεων, ἃς ἐσκόπουν νὰ δώσουν, ἔδωσαν τριάκοντα.

Ἐν Ταϊγανίῳ κατὰ τὰς πρώτας παραστάσεις τὸ κοινὸν ἦτο ἀραιόν. Ἐνῷ δὲ εἰς ξένην τινὰ ἀοιδόν, λείψανον τέχνης, ἐκεῖθεν πρὸ αὐτῆς διαβᾶσαν, οἱ Ἕλληνες ἔτρεχον ἀθρόοι, ὅτε παρεστάθη ἡ «Σκύλλα» τοῦ Βασιλειάδου, οὗτοι ἀπουσιάζουν. Ἦτο μελαγχολικὴ τὴν ἑσπέραν ἐκείνην ἕνεκα τούτου ἡ κ. Παρασκευοπούλου, ὅτε ὁ ἐκεῖ συγγενής της Δεστούνης τὴν ἐρωτᾷ διατί : «Χθές, τῷ ἀπαντᾷ, εἰς τὴν ξένην ἦσαν ὅλοι οἱ Ἕλληνες, ἐκ ξενομανίας βεβαίως ἐλαυνόμενοι, σήμερον ὅτε θὰ ἀναμνηθῶσι τῆς Ἑλλάδος λάμπουν διὰ τῆς ἀπουσίας των.» Θέλοντος δὲ ἐκείνου ν' ἀντιτάξῃ ὅτι παρίσταντο, ἑτοίμως καὶ εὐθαρσῶς καὶ ἀφελῶς ἅμα ἡ καλλιτέχνις ἑλληνικώτατα τῷ ἀπαντᾷ : «Μπρέ, ἐμένα θὰ μοῦ εἰπῇς ; Μὲς στὴν φλέβα τῆς καρδιᾶς μου εἶνε ζωηρὰ—ζωηρὰ ζωγραφισμένη ἡ μορφὴ τοῦ Ἕλληνος, τὸν ὁποῖον καὶ ἂν ἐν μέσῳ χιλιάδων φύλων ἴδω, θὰ τὸν διακρίνω ἀμέσως.» Ἡ ἔκφρασις αὕτη φανταζόμεθα εἰς ποίαν σύγχυσιν θὰ περιήγαγεν τὸν συγγενῆ της ! Ἐν Ταϊγανίῳ ἐδίδαξε τὸ πρῶτον τὴν «Μήδειαν», ἥτις τῇ ἐξησφάλισεν περιφανῆ ἔκτοτε φήμην. Εἶχον προηγηθῇ αὐτῆς ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ ἡ Γκάρβα καὶ ἡ Λέμποβα, ἠθοποιοὶ συνταξιοῦχοι τοῦ Αὐτοκρατορικοῦ οἴκου. Ἡ τελευταία εἶχε παίξει τὴν « Μήδειαν » τοῦ Λεγκουβέ, νωπαὶ δ' ἦσαν εἰς τὸ κοινὸν αἱ ἐπιτυχίαι της. Ζητεῖ εὐθὺς ἡ κ. Παρασκευοπούλου νὰ δώσῃ τὴν «Μήδειαν». Οἱ Ἕλληνες τὴν ἀποτρέπουν, φρονοῦντες ὅτι δὲν θὰ δικαιώσῃ τὰς προσδοκίας τοῦ κοινοῦ,ἀκούσαντος τὴν Λέμποβα καὶ μάλιστα ἐν «Μηδείᾳ», συγγραφέως κατωτέρας τοῦ Λεγκουβὲ ἀξίας. Δυσθύμως ἀντιλαμβάνεται ἡ Ἑλληνὶς καλλιτέχνις, ἡ γνησία Ἑλληνίς, τῆς ἀπαισιοδοξίας καὶ ἀδιαφορίας τῶν Ἑλλήνων. Ἐπιμένει ἐν τούτοις καὶ ἄρχεται τῆς παραστάσεως ἐνώπιον τοῦ ὑπερῴου καὶ τινων Ρώσσων εἰς ἀραιοτάτην φάλαγγα καθημένων. . . .

Ἡ ἐπιτυχία ἦν θαυμασία. Ἀλλὰ καὶ ἡ καλλιτέχνις, ὡς Μήδεια ἐξεδικήθη ἀργότερα. Μανθάνουν ἀπὸ τῶν πρώτων πράξεων οἱ ἐν τῇ λέσχῃ Ἕλληνες τὴν ἀξίαν τῆς τέχνης της καὶ τὸ θέατρον εὐθὺς κατὰ τὴν τρίτην πρᾶξιν ὑπερπληροῦται. Ἡ κ. Παρασκευοπούλου ἀνευφημεῖται διαρκῶς, εἰς δὲ Ρῶσσος, ἀλλ' Ἕλλην τὸ αἴσθημα, ὁ γέρων Ποπὼφ συγκεκινημένος ἐκ χαρᾶς εἰσβάλλει εἰς τὴν σκηνήν, ἀποκαλύπτεται, δύο δάκρυα κυλίονται ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν του καὶ τρέμων ἀσπάζεται αὐτὴν εἰς τὸ μέτωπον : Μικρή μου *Ρωμηά*, εὖγε ! τῇ λέγει ὁ Ἕλλην-Ρῶσσος. Ἡ Λέμποβα σχεδὸν ἐλησμονήθη πρὸ τῆς ἀκτινοβολίας τοῦ νέου ἀστέρος. Τὸ ἄλλο ἑσπέρας ἑορτὴν τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου, δίδει τὴν εὐεργετικήν της ἀποχαιρετιστήριον διὰ τῆς «Μηδείας». Δὲν πιστεύομεν νὰ θέλῃ ὁ ἀναγνώστης περιγραφήν. Ἂς φαντασθῇ ὅσον θέλει μεγαλοπρεπεστέραν τὴν πανήγυριν· θὰ εἶνε ἐν τῇ ἀληθείᾳ. 16,000 στίχοι κατὰ τὴν διάρκειαν ὅλην τῆς παραστάσεως ἐρρίπτοντο ἀπὸ τῶν θεωρείων. Στέφανοι, δῶρα, ἄνθη διεσταυροῦντο.Αἱ εἰκόνες της κατὰ χιλιάδες ἐξεπυπώθησαν. Ὁ Ἀστυνόμος τῆς πόλεως ἐὰν εἰς ἄλλας ἠθοποιοὺς συνήθως ἔρριπτεν ἄνθη κ.λ.π.,εἰς τὴν κ. Παρασκευοπούλου ἐξ ἀληθοῦς ὁρμώμενος ἐνθουσιασμοῦ, τῇ δωρεῖ ἐξάπηχον ταινίαν μὲ τὰ χρώματα τῆς Ρωσσικῆς καὶ Ἑλλ. σημαίας, ἀπαιτῶν νὰ τὴν περιβληθῇ. Ἔδιδεν ὁ φανατικὸς Ρῶσσος ὅ,τι πολυτιμώτερον : Τὸ ἐθνικόν του σύμβολον, εἰς τὴν φανατικωτέραν Ἑλληνίδα, ἥτις ὅμως κοσμεῖ τὸ στῆθος διὰ τῶν Ἑλλ. χρωμάτων, ἅτινα τόσον τὴν Ρωσσικὴν σημαίαν ἐξωράϊζον. Χαρακτηριστικὴ ἐπίσης εἶνε καὶ ἡ ἀπάντησις τῆς κ. Παρασκευοπούλου εἰς τὸν αὐτὸν ἀστυνόμον ὅτε τὴν ἠρώτησε : Πῶς κατώρθωσε νὰ ἀναδειχθῇ οὕτω καὶ τί συνετέλεσε κυρίως. Ἀπεκρίθη : «Μ' ἔκαμαν τοιαύτην ὁ φανατισμὸς τῶν Ρώσσων, ὁ ὀργασμὸς τῶν Βουλγάρων καὶ ἡ ἀγαθὴ ἀπάθεια τῶν Ἑλλήνων.» Φράσις, δι' ἣν ἤξιζε νὰ γραφῇ μία τοὐλάχιστον στήλη. Ἀπαιτοῦν ὅλοι τὴν ἐπανάληψιν τῆς «Μηδείας»· ἀπὸ βαθείας πρωΐας ζητοῦνται εἰσιτήρια· ἀλλ' ἡ ἠθοποιὸς ἐκδικεῖται. Ἀρνεῖται νὰ δώσῃ ἄλλην παράστασιν, λέγουσα εἰρωνικῶς εἰς τοὺς Ἕλληνας, οἵτινες πρὸ μικροῦ τὴν ἠμπόδιζον : Ἐγὼ δὲν ἔχω τὰς δυνάμεις τῆς Λέμποβα ! Καὶ ἀπέρχεται εἰς Σῦρον.

(Ἕπεται τὸ τέλος)

Δ. Ι. Καλ.

ΤΗ, ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΔΙ
ΕΥΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΥ

Ἀστέρι τῆς Ἑλληνικῆς σκηνῆς,
ζωὴ τοῦ Ἰλισσίου Παραδείσου
ἂν μᾶς μαγεύῃς, ἂν μᾶς συγκινῆς
μὲ τέχνη ὅπου κλέβει τὴ ζωή Σου

Ἂν συμπαθῇ γιὰ Σὲ κάθε καρδιὰ
γιατὶ ὡς τὰ Οὐράνια τὴν ὑψώνεις·
κόβεις καὶ δάφνες ἄνθη καὶ κλαδιὰ
καὶ τ' ὄνομά Σου μόνη στεφανώνεις.

Εἶν' ἀκριβὴ ἡ δάφν' ἡ ζηλευτὴ
ποῦ ὅλοι εἰς τὸν κόσμο τὴ θαυμάζουν. . .
γιὰ τοῦτο εἶν' ἀλησμόνητοι κι' αὐτοὶ
ποῦ ἀκριβὰ, ὡς Σύ, τὴν ἀγοράζουν.

Θάνος

ΔΙΚΑΣΤΙΚΑ ΕΥΤΡΑΠΕΛΑ

Μετὰ τὴν καταδίκην χωρικοῦ τινος κατηγορηθέντος διὰ κλοπήν, ὁ πρόεδρος ἐρωτᾷ αὐτόν·

— Κατηγορούμενε, ἔχεις τίποτε νὰ προσθέσῃς ; Εἰπέ το ἐλευθέρως, ἤκουσας τὴν καταδίκην σου.

— Ναί, Κύριε πρόεδρε, ἀπήντησε μετ' ἀναστεναγμοῦ ὁ κατάδικος, ἔχω ἕνα παράπονο. Νὰ διατάξετε τὸν κύριο συνήγορό μου ἀπ' ἐδῶ, νὰ μοῦ δώσῃ ταῖς διακόσιαις δραχμαῖς ποῦ μοῦ πῆρε καὶ μοῦ ὑποσχέθηκε πῶς θὰ μὲ ἀθωώσῃ, καὶ νὰ βάλετε αὐτὸν 'στὸ φρέσκο, τὸν κατεργάρη, γιατὶ εἶναι πιὸ κλέφτης ἀπὸ μένα, δὲν ξέρετε μὲ τὶ τρόπο μοῦ ταῖς πῆρε.

— Πῶς σοῦ ταῖς πῆρε;

— Νά, μοῦπε νὰ τοῦ δώσω τὴν σακοῦλα μου νὰ τὴν βαστάει γιατὶ θὰ μὲ ψάξετε, καὶ ὕστερα μοῦ λέγει πῶς τὰ ξόδεψε γιὰ νὰ μὲ ἀθωώσῃ. .

* * *

Ὁ δικαστής·

— Ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς διαδικασίας ὅτι τακτικῶς καὶ καθημερινῶς ἔκλεπτες ἐκ τοῦ χρηματοκιβωτίου τοῦ κυρίου σου ἀπὸ 10 δραχμάς. Διατί ἔπρατες οὕτω καὶ δὲν ἐλάμβανες διὰ μιᾶς 1000 δραχμάς, ἀφοῦ ὑπῆρχον τόσα χρήματα ; ἴσως οὕτω δὲν θὰ συνελαμβάνεσο.

— Ὄχι, Κύριε δικαστά, ἔχετε λάθος, ὅσαις φοραῖς ἔπερνα ἀπὸ 10, καὶ 20 δρ. κανεὶς δὲν μοῦ ἔλεγε τίποτε, ὅσαις ὅμως φοραῖς ἔπερνα 100 καὶ 200 μοῦ ἔκαμναν παρατήρησιν καὶ μὲ ὑποπτεύοντο, ἀλλὰ πάλιν δὲν ἐπήγαινε ἕως ἐκεῖ ὁ νοῦς των, ὅτι ἐγὼ θὰ ἐκαταδεχόμην νὰ κλέψω. Ἔπειτα δὲν τὰ ἔκλεπτα, κύριε Δικαστά,τὰ ἔπερνα μὲ ὅλο τὸ θάρρος, διότι εἶχα τὸ κλειδί. Δὲν ἔκαμα καμμίαν παραβίασιν.

* * *

Εἰς Ἕλλην δικαστὴς ἀναγνώσας ἐν τινι ἀμερικανικῇ ἐφημερίδι ὅτι συνάδελφός τού τις ἐν Σαντανόγᾳ ἐξεδίκασεν ἐν μιᾷ καὶ μόνῃ συνεδριάσει 100 δίκας περὶ διαζυγίου, καὶ ὅτι τῶν 89 ἀπέρριψε τὰς αἰτήσεις, ἀνέκραξε μετ' ἐκπλήξεως·

— Οἱ ἀμερικανοὶ δὲν ἀγαποῦν τὰς χήρας ! . . .

ΩΦΕΛΙΜΟΙ ΓΝΩΣΕΙΣ

ΕΠΙΡΡΟΗ ΤΩΝ ΗΛΙΑΚΩΝ ΑΚΤΙΝΩΝ

Οὐδὲν τεχνητὸν φῶς δύναται νὰ παραβληθῇ πρὸς τὸ τῆς ἡμέρας, ὅπερ ὑφ' ὅλας τὰ ἐπόψεις καὶ ὑγιέστερον καὶ προτιμώτερον εἶναι. Τὰ ζῶα φαίνονται αἰσθανόμενα τοῦτο διότι ἐνωρὶς κοιμῶνται καὶ πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου ἐγείρονται. Ὁ ἄνθρωπος ἐν τούτοις ὑπερβολικῶς μεταχειρίζεται τὸ τεχνητὸν φῶς, καί τοι μὴ ἀγνοῶν, ὅτι οἱ πολυέλαιοι, αἱ λυχνίαι καὶ τὸ φωταέριον καταναλίσκουσι τὸ πολύτιμον αὐτῷ ὀξυγόνον, παράγοντες δηλητηριώδες ἀέριον ἀνθρακικοῦ ὀξέος· ὅσῳ δὲ ἡ φλὸξ τοῦ τεχνητοῦ φωτὸς εἶναι μείζων, τόσῳ μείζων ποσότης ὀξυγόνου καταναλίσκεται, καὶ τόσον αἰσθητὴ καθίσταται ἡ ἀνάγκη καθαροῦ ἀέρος Καὶ 4 ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν ἀνθρακικοῦ ὀξέος ἐὰν ὑπάρχῃ ἐν δωματίῳ ὕπνου εἶνε ἐπιβλαβὲς τῇ ὑγείᾳ καὶ ἐπικίνδυνον τῇ ζωῇ. Συνεπῶς δέον ν' ἀποφεύγωμεν ὅσον ἦν ἡμῖν δυνατὸν τὴν χρῆσιν τοῦ τεχνητοῦ φωτὸς ἰδίᾳ ἐν ὥρᾳ ὕπνου, διότι τὸ κοιμᾶσθαι ἐν τῷ σκότει παρέχει μείζονα ἀνακούφισιν καὶ ὑγείαν εἰς πάντα τὰ ζῶα καὶ τὴν φυτικὴν ζωήν, μὴ ἐξαιρουμένων οὐδὲ τῶν μυκήτων αὐτῶν, διότι οἱ ἐν ἀνοικτῷ πεδίῳ ἀναπτυσσόμενοι ὑπερέχουσι πολὺ κατὰ τὴν γεῦσιν τῶν ἐν τῷ σκότει καὶ βεβιασμένως παραγομένων. Τὰ πλεονεκτήματα τὰ ἐκ τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων προερχόμενα ἦσαν λίαν γνωστὰ τοῖς Ῥωμαίοις, ἔτι δὲ καὶ τοῖς Αἰγυπτίοις, οἵτινες συνείθιζον νὰ ἔχωσι ὑπερῷα (terraces) πρὸς τὸ μεσημβρινὸν μέρος τῶν οἰκιῶν αὐτῶν, καλούμενα «ἡλιαστήρια» ἢ κοινῶς «λιακωτὰ» (solaria) ἐν οἷς περιεπάτουν ἢ ἐκάθηντο, ἀναπνέοντες καθαρὸν ἀέρα καὶ ἀπολαύοντες τῆς εὐχαριστήσεως τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων. Οἱ ἰατροὶ σήμερον ἐκτιμῶσιν ἐπίσης δεόντως τὰ ζωογόνα ἀποτελέσματα τῆς τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων ἐπιδράσεως.

Ι. Μ.

Η ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

Ὁ κ. Ἐπαμ. Κυριακίδης, γνωστὸς ἀνὰ πᾶσαν τὴν δούλην καὶ ἐλευθέραν Ἑλλάδα διὰ τὰ φιλολογικὰ καὶ πατριωτικὰ αὐτοῦ ἔργα, ὅστις ἀπό τινος ἐκδίδει εἰς φυλλάδια

ΤΗΝ ΣΥΓΧΡΟΝΟΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

ὑπὸ πολιτικὴν, κοινωνικὴν, ἐκκλησιαστικὴν καὶ φιλολογικὴν ἔποψιν ἐν λεπτομερείᾳ καὶ μετὰ πολλῆς σαφηνείας καὶ χάριτος ἐξιστορῶν ἀμερολήπτως ἅπαντα τὰ συντελεσθέντα, ἅτινα σπουδαίως ἐπέδρασαν ἐπὶ τῆς καταστάσεως τῆς Ἑλλάδος, ἔφερεν εἰς πέρας ἤδη τὸ ἥμισυ τοῦ ἔργου, ἤτοι τὸν πρῶτον τόμον.

Ἡ συγγραφὴ αὕτη εἶνε πολύτιμος ὑπὸ ἱστορικὴν ἔποψιν διὰ πάντα ἐπιθυμοῦντα νὰ γνωρίζῃ τὰ κατὰ τὴν νεωτέραν Ἑλλάδα, ἀποτελεῖ δὲ σπουδαῖον θησαυρὸν διὰ τὸ ἔθνος, καὶ εἶνε ἀξία νὰ κοσμήσῃ τὴν βιβλιοθήκην παντὸς Ἕλληνος.

Συνιστῶμεν τὴν ἀπόκτησιν τοῦ λαμπροῦ καὶ πατριωτικοῦ ἔργου τοῦ κ. Κυριακίδου πᾶσι τοῖς ἡμετέροις φιλαναγνώσταις.

ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΠΡΟΟΔΟΣ

Ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω τίτλον ἐξεδόθη τὸ πρῶτον φυλλάδιον χρησιμωτάτου μηνιαίου γεωργικοῦ περιοδικοῦ συγγράμματος ὑπὸ τοῦ ἐπιστήμονος γεωπόνου κ. Σπυρίδωνος Χασιώτου ὑποδιευθυντοῦ τοῦ Κασσαβετείου καὶ Τριανταφυλλιδείου Γεωργικοῦ Σχολείου ἐν Ἀϊδινίῳ. Ἐν αὐτῷ δημοσιεύονται ποικίλαι γνώσεις γεωπονικαὶ καὶ πρακτικαὶ ὁδηγίαι περὶ τῆς διοικήσεως καὶ βελτιώσεως γεωργικῶν κτημάτων, περὶ τῆς καλλιεργείας παντοίων φυτῶν προσοδοφόρων καὶ καλλωπιστικῶν καὶ περὶ τῆς κατασκευῆς οἴνων, ἐλαίου, μυρελαίων, τῆς ἐκμεταλλεύσεως τοῦ μεταξοσκώληκος κτλ.

Ἡ ἐτησία συνδρομή του ὡρίσθη εἰς δραχμὰς 4 μόνον. Συνδρομηταὶ ἐγγράφονται καὶ παρ' ἡμῖν.

Πρὸς εὐκολίαν τῶν ἐν τῷ ἐσωτερικῷ καὶ ἐξωτερικῷ ἡμετέρων συνδρομητῶν, τὸ γραφεῖόν μας ἀναλαμβάνει τὴν προμήθειαν καὶ ἀποστολὴν οἱωνδήποτε ἀντικειμένων ἐξ Ἀθηνῶν, ἐπὶ προμηθείᾳ 5 % μόνον. Αἱ παραγγελίαι δέον νὰ συνοδεύωνται ὑπὸ τοῦ ἀντιτίμου καὶ τῆς δαπάνης τῆς ἀποστολῆς.

ΦΙΛΟΚΑΛΟΣ ΠΗΝΕΛΟΠΗ

Μηνιαῖον περιοδικὸν σύγγραμμα δι' οἰκογενείας καὶ παρθεναγωγεῖα.

Ἐτησία συνδρομὴ διὰ τὸ ἐσωτερικὸν δρ. 8
» « » » » ἐξωτερικὸν φρ. 10

Εἰς πάντα συνδρομητὴν τῆς «Φύσεως» ἀποστέλλεται ἡ «Φιλόκαλος Πηνελόπη» μὲ μόνον δρ. 6 διὰ τὸ ἐσωτερικὸν καὶ φρ. 8 διὰ τὸ ἐξωτερικόν.

Συνδρομὴ προπληρωτέα.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ ΠΑΙΓΝΙΟΝ

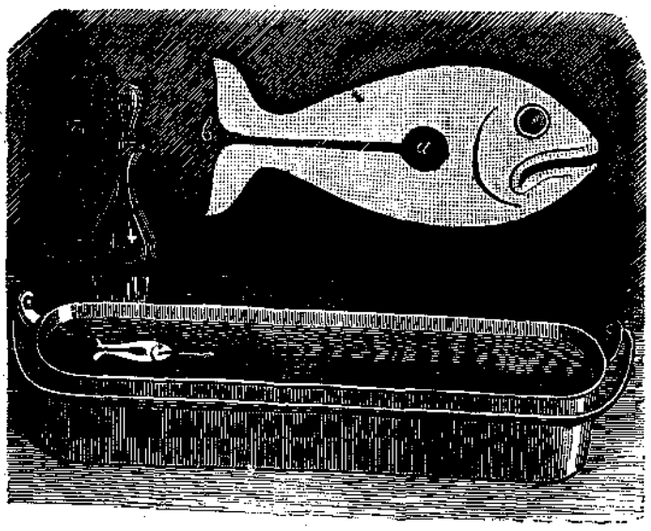

Ο ΧΑΡΤΙΝΟΣ ΙΧΘΥΣ

Λάβετε κοινὸν χάρτην καὶ κόψατε διὰ τῆς ψαλλίδος ἕναν ἰχθύν, ὡς παρίστησι τὸ ἄνωθι ἡμέτερον σχῆμα, εἰς φυσικὸν μέγεθος· εἰς δὲ τὸ κέντρον αὐτοῦ κατασκευάσατε ὀπὴν στρογγύλην α, ἥτις νὰ συγκοινωνῇ μετὰ τῆς οὐρᾶς διὰ τῆς στενῆς ἐξόδου (σχισμάδος) α β. Θέσατε τότε τὸν χάρτινον ἰχθύν σας ἔν τινι κάδῳ περιέχοντι ὕδωρ, εἰς τρόπον ὥστε ἡ κάτω πλευρὰ νὰ ἐφάπτηται ἐντελῶς τοῦ ὕδατος, ἡ δὲ ἄνωθεν νὰ διατελῇ ὁλοτελῶς ἐκτὸς αὐτοῦ, ξηρά, καὶ προτείνατε εἰς φίλον σας τινα νὰ κινήσῃ τὸν ἰχθύν σας, χωρὶς ἐννοῆται, νὰ ἐγγίξῃ αὐτόν, οὐδὲ νὰ φυσήσῃ ἐπ' αὐτοῦ. Βεβαίως δὲν θὰ τὸ κατορθώσῃ ὅσω καὶ ἂν σκεφθῇ.

Τὸ πείραμα ἐν τούτοις ἐκτελεῖται ὡς ἐξῆς.

Χύσατε ἐπιμελῶς μεγάλην σταγόνα ἐλαίου ἐν τῷ κενῷ α. Τὸ ἔλαιον θὰ τείνῃ νὰ διαχυθῇ εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ὕδατος, ἀλλὰ δὲν θὰ δυνηθῇ νὰ γίνῃ τοῦτο δι' ἄλλης ὁδοῦ ἢ διὰ τῆς ὑφισταμένης αβ. Καὶ οὕτω διὰ τῆς ἐπενεργείας τῆς κινήσεως τοῦ ἐλαίου, ὁ χάρτινος ἰχθὺς θὰ λάβῃ ὥσιν ἀντίστροφον τῆς διευθύνσεως τοῦ ἐλαίου, δηλαδὴ πρὸς τὰ ἐμπρός, ἡ δὲ κίνησις αὕτη θὰ διαρκέσῃ ἐπ' ἀρκετόν, ὥστε οἱ θεαταὶ θὰ ἐκπλαγῶσιν ἐπὶ τούτῳ, παρατηροῦντες τὸ πρῶτον τὴν αὐτόματον κίνησιν ἁπλοῦ χάρτου ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ὑγροῦ, χωρὶς νὰ ἐννοήσωσι, ἐὰν δὲν ἀντελήφθησαν τὴν προσθήκην τοῦ ἐλαίου, τὸ αἴτιον τῆς κινήσεως ταύτης.

Φ. Π.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ "ΦΥΣΕΩΣ,,

Π. Κ. Λάρισσαν. Ταχυδρομικῶς θὰ λάβητε ἐπιστολήν μας καὶ σᾶς παρακαλοῦμεν πολὺ νὰ ἐνεργήσητε γραφόμενά μας.—Π. Ι. Β. Σῦρον, συνδρομήν σας ἐλάβομεν εὐχαριστοῦμεν πολύ. Ζητούμενον φύλλον σᾶς ἀποστείλαμεν.—Θ. Μ. Πάτρας, ἀναμένομεν ἀποτέλεσμα ἐνεργειῶν σας ὅπως σᾶς ἀποστείλωμεν ἑτέρας. — Ε. Σ. Νέαν Μιτζέλην, συνδρομή σας ἐλήφθη εὐχαριστοῦμεν πολύ, ἀπόδειξις ὡς καὶ φύλλα σταλήσονται εἰς νέαν διεύθυνσίν σας.—Δ. Κ. Κέρκυραν, ἐλάβομεν ἐπιστολὴν μετὰ συνδρομῆς σας καὶ σᾶς εὐχαριστοῦμεν πολὺ δι' εὐγενῆ προθυμίαν σας, ταχυδρομικῶς γράφομεν ὑμῖν καὶ ἀποστέλλομεν ἀπόδειξιν. — Α. Ρ. Καρδίτσαν. Ἐπιστολή σας ἐλήφθη καὶ ἐλάβομεν γνῶσιν περιεχομένων ἐνεργήσαντες δέοντα. Καλὴν ἐντάμωσιν ὡς γράφετε.—Α Ρ. Ἄρταν. Ἐλήφθη καὶ νεωτέρα ἐπιστολή. Νέα παραγγελία σᾶς ἀπεστάλη. Προχθὲς ταχυδρομικῶς σᾶς ἐγράψαμεν.—Ι. Α. Δ. Κέρκυραν. Πρὸ μηνὸς σᾶς ἐγράψαμεν, περιμένομεν ἀπάντησίν σας, ἰδιαιτέρως σᾶς γράφομεν.—Γ. Α. Κ. Ὀλτενίτσαν. Ἀποδείξεις καὶ ἡμερολόγια ἀπεστείλαμεν ἀναμένομεν ἀπάντησίν σας. — Α. Σ. Ἀλεξάνδρειαν. Ταχυδρομικῶς σᾶς ἀπαντῶμεν.—Β. Θ. Βραΐλαν. Ἐπὶ τέλους θὰ ἀποστείλητε τὴν ἐκκαθάρισιν, δὲν ἐννοοῦμεν τοιαύτην βραδύτητα. — Ἡ Ἰ. Κάϊρον. Δελτάριον ἐλήφθη, ταχυδρομικῶς γράφομεν.—Α. Κ. Κατούναν. Σημειώσις ἐλήφθη, παρακαλοῦμεν ὅπως ἐπιταχύνητε ἀποστολὴν συνδρομῶν. — Π. Π. Ν. Μανσούραν. Καλύματα ἀποσταλῶσι μόλις ἑτοιμασθῶσιν, ἡσυχεῖτε.—Δ. Π. Σῦρον. Ἀναμένομεν ἀπάντησίν σας.

Λύσεις τῶν ἐν τῷ 6 φύλλῳ αἰνιγμάτων.

166. Αἴνιγμα. Πίναξ—ιαξ—(οἶαξ)

Ἔλυσαν αὐτὸ οἱ κκ. Διον. Μητροδήμου καὶ Περ. Ἀθανασίου ἐξ Ἀθηνῶν.

167. Αἴνιγμα. Κόραξ—Κόλαξ

Ἔλυσεν αὐτὸ ὁ κ. Περ. Ἀθανασίου ἐξ Ἀθηνῶν.

168. Ἐρωτήσεις. 1) Χωριστά 2) Τροία.

Οὐδεὶς ἔλυσεν.

L' ORIENT

Journal hebdomadaire politique et litteraire

N. Nicolaides, directeur-fondateur. **Paris**

Abonnements. Un an 35 frs. Six mois 21 frs. Trois mois 11 frs.

Sommaire du N° 24-25 du 3 Juillet. Legislation Ottoman. —A son Altesse Djevad Pacha, grand vizir.—Gibraltar et Tanger.—Les responsabilités — Hôtel consulaire à Salonique —Les Musulmans d'Algerie.—Bulletin et informations.—Academies et Societés savantes.—La discussion sur la banque de France. —La magistrature selon la Lanterne.—Le salon des Champs Elysées.—L'immortalité.—Actualités scientifiques.—L'Europe et la Revolution française. — Bossuet promoteur de la libre pensée moderne.—Congrés des Societés savantes.—Revue des journaux.—Le duel Mager-Morés et la presse.— Le voyage à Berlin.—Chronique etc.

La chronique parisienne. Revue illustrée

paraissant le Dimanche

Abonnements. Une an 8 fr. Six. mois 5 frs.

Χρονικὴ καὶ πολιτικὴ ἐπιθεώρησις, Ἠχὼ τῶν Παρισίων, Φιλολογικὴ κριτική, Τέχναι καὶ ἐπιστῆμαι, Διηγήματα καὶ Σκιαγραφίαι, Ποίησις, Οἰκονομολογικὰ καὶ ποικίλα διάφορα συνοδευόμενα ὑπὸ καλλιτεχνικῶν εἰκόνων, εἰσὶ τὰ περιεχόμενα τοῦ καλλίστου τούτου ὑφ' ὅλας τὰς ἐπόψεις γαλλικοῦ περιοδικοῦ, ὅπερ συνιστῶμεν τοῖς ἡμετέροις φιλαγνώσταις.

Συνδρομηταὶ ἐγγράφονται παρ' ἡμῖν.

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ

Εἰς Σπέτσας ἐνοικιάζεται διὰ τὸ θέρος καὶ μετ' ὡραίων ἐπίπλων ὁλόκληρος ἡ εὐάερος ρωμαντικωτάτη καὶ παράλιος μετὰ κήπου λαμπρὰ οἰκία τοῦ κ. Οἰκονόμου, ἐν ᾗ κατῴκησαν κατὰ διαφόρους θερινὰς ἐποχὰς πολλαὶ ἐκ τῶν ἐγκριτωτέρων ἀθηναϊκῶν οἰκογενειῶν. Εὐμάρεια, ἀνάπαυσις, θεαματικὴ ἀπόλαυσις λαμπρῶν φυσικῶν τοπείων, καὶ ἄμεσος λουτρῶν ἐν διαυγεστάτοις καὶ καθαρωτάτοις ὕδασι, εἶναι τὰ πρώτιστα προσόντα τοῦ ἐν λόγῳ ἐξαιρέτου οἰκήματος, οὗτινος πληροφορίας δι' ἐνοικίασιν δύνανται οἱ βουλόμενοι νὰ λάβωσιν ἐν τῷ γραφείῳ τῆς «Φύσεως».

THE SUNNY HOUR

Published by a boy for boys and girls

A monthly paper for the home circle

Short stories, parlor magic, wit and humor. games and sports, for boys and Girls.

Συνδρομηταὶ ἐγγράφονται παρ' ἡμῖν.

Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου Ἀνέστη Κωνσταντινίδου, 1892—3040